

210

JULIOL - AGOST

2010

3 EUR

el mirall

Opinió

Joan Guasp:
Tots els llibres del món

Entrevista

Tolo Güell

Itineraris

Gaspar Valero:
Itinerari literari de
Blai Bonet:
II. La mar santanyinera:
Mondragó - Cala Figuera

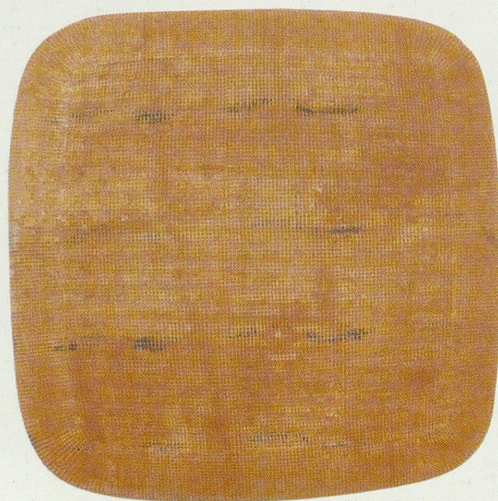
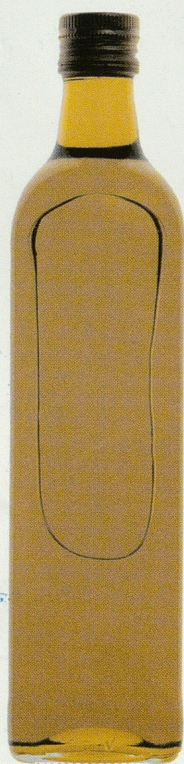
Dossier

La Llei de la dependència

Què t'enduries a una illa deserta?

El gust i l'aroma
dels productes de les nostres illes

GOVERN
de les ILLES
BALEARS

www.illesbalears.cat

Conselleria de
Comerç, Indústria
i Energia

[índex]

editorial 4
Multidependències

dossier 5
La Llei de la dependència

opinió 20
Tots els llibres del món

entrevista 22
Tolo Güell

miscel·lània 30
Jaume Lladó

racó econòmic 38
Les SICAV: còmodes, flexibles i de tot temps

el semàfor 39
Oficina dels Drets Lingüístics

llibres 40
Llibres bons per a temps de calor i oci

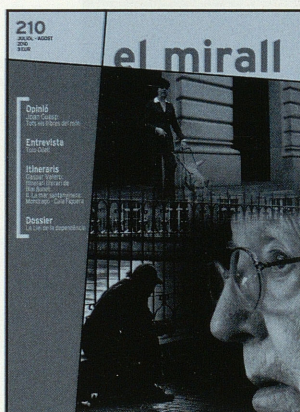
art 44
Fundació Yannick i Ben Jakober:
el mecenatge de la bellesa

itineraris 48
Itinerari literari de Blai Bonet
(II. La mar santanyinera: Mondragó - Cala Figuera)

cinefàgia 56
La cartellera vista amb ulls mallorquins

Universitat de les Illes Balears
Servei de Biblioteca i Documentació
Edifici Guillem Cifre de Colonya

EL MIRALL

REVISTA CULTURAL

Juliol - agost de 2010 · Núm. 210

Edició:
OBRA CULTURAL BALEAR

Publicació:
Associació EL MIRALL
C/ del Pare Bartomeu Pou, 31, bxs.
07003 Palma

Adreça electrònica:
<http://www.ocb.cat>
comunicacio@ocb.cat

President:
Jaume Lladó

Director:
Joan Guasp

Cap de redacció:
Esther Balaguer

Consell editorial:

Jaume Lladó
Pere Bueno
Joan Guasp
Joan Miquel Chacon
Gabriel Matas
Macià Calafat

Publicitat:
Santi Adrover

Producció, administració i publicitat:

Tel.: 971 72 59 37
Telefax: 971 71 93 85
Apartat de correus 179
07080 Palma

Delegació a Barcelona:
Omnium Cultural
C/ de la Diputació, 276, pral.
08009 Barcelona

Delegació a València:

Acció Cultural del País Valencià
C/ del Baró de Càrcer, 37
46001 València

Disseny
Marco Spinazzola

Maquetació i fotocomposició
Ecogràfic

Impressió
Xisco Arts Gràfiques
C/ del Baix Riera, 1-A, Palma
Tel. 971 475754

Dipòsit legal
PM 10-1987

Agraïments
Paraula. CSL

Els articles publicats en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

5109923729

[editorial]

Multidependències

Des del principi de la humanitat, hi ha hagut gent que ha viscut la vida, o una part d'aquesta, gràcies a una altra gent. Voluntàriament o a la força. I encara més: inconscientment. Quan depenem d'un altre sense ser-ne conscients, no som exactament dependents. La dependència, encara que sigui real, no es pot considerar com a tal, de la mateixa manera que no s'hi pot considerar la vida d'un animal domèstic respecte d'un ésser humà. Allò que ens converteix en dependents *sine qua non* és la consciència de ser-ho. Per aquest motiu, els homes i les dones podem patir molts de tipus de dependència, segons quina sigui la causa que la motiva.

Encara que, com és obvi, la causa principal de dependència és la malaltia. Naturalment. Si a la malaltia s'uneix una edat avançada del pacient, la dependència pot arribar a ser absoluta o gairebé. Per tot plegat, es va consensuar, ja fa uns anys, l'anomenada Llei de la dependència. De fet, quan s'aprovà aquesta llei es digué Llei de promoció de l'autonomia personal i d'atenció a les persones en situació de dependència. Així que, amb el temps, aquesta normativa ha evolucionat –en alguns casos, ha degenerat– i s'ha deixat pel camí la primera part, la de l'autonomia personal. És una llàstima. A veure què hi diuen els especialistes i els interessats mateixos –aquells que estiguin en disposició de fer-ho– i, sobretot, els familiars i les persones més properes a les que es troben en aquesta greu i difícil situació. Ja seria bo que s'hagués promocionat, de la manera més humana i humanitària possible, l'autonomia de qui, en part, inicia el seu procés de dependència. Però en aquest sentit no s'ha fet gaire. Som molts els que ens espolsam les mans. És massa fàcil dir que ja s'ho faran. I després tenim l'esperit crític sempre a punt de fer públiques les circumstàncies que queden, per un motiu o per l'altre, marginades. El tema és força seriós.

I és que, en el fons, si es mira bé, o es miri com es miri, tots som en alguns moments de les nostres vides dependents d'algú o de quelcom. Abans, quan aquests problemes socials es resolien a força de caritat i voluntarisme, ningú no es plantejava que hi pogués haver un dia una llei d'aquest tipus. Afortunadament, ara sí que existeix. I això que ni la caritat ni el voluntarisme han desaparegut, fins i tot en alguns aspectes i en determinades situacions s'han incrementat. Però ja se sap que on no arriba la caritat, cal que hi arribi la justícia. La justícia social. La caritat és una qüestió personal, generosa; la justícia, en aquests casos, pertany a la comunitat social i s'ha d'aplicar, si és necessari en casos extrems, coactivament. Per això, calia una llei de la dependència, i ara el que fa falta és aplicar-la i fer-ne el seguiment. Era, i és, de justícia.

[dossier]

COORDINACIÓ: ESTHER BALAGUER

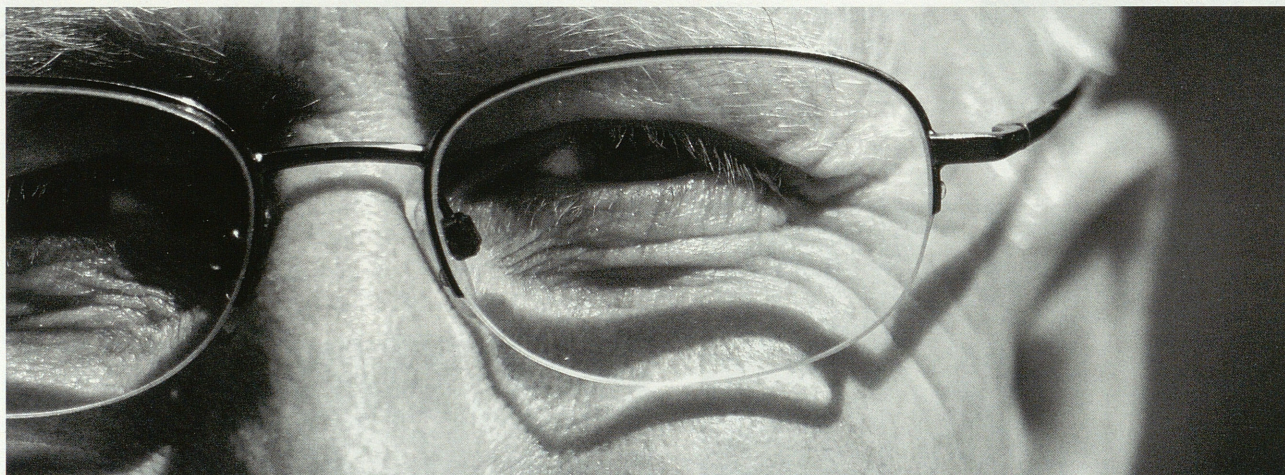
La Llei de la dependència

Què és la Llei de la dependència?

TEXT: LLUÍS BALLESTER

La Llei 39/2006, de 14 de desembre de 2006, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, entrà en vigor l'1 de gener de 2007.

Aquesta llei regula les condicions bàsiques de promoció de l'autonomia personal i d'atenció a les persones en situació de dependència mitjançant la creació del sistema per a l'autonomia i l'atenció de la dependència (SAAD), en el qual col·laboren i participen l'Administració general de l'Estat, els governs de les comunitats autònomes i les administracions locals. Amb aquesta llei es genera un nou dret universal i subjectiu, és a dir, per primera vegada als serveis socials

es regula què pot demanar la població que es troba en determinada situació de dependència.

La Llei de la dependència respon a una política social que fins avui entrava dins les polítiques assistencials, les quals es defineixen segons la disponibilitat pressupostària i la voluntat política. És a dir, no hi ha garantia de rebre la mateixa atenció davant les mateixes necessitats a dos territoris diferents. A partir de la Llei, l'atenció s'inclou dins les polítiques basades en el reconeixement de drets subjectius de la població, és a dir, de les polítiques exigibles en articular-se els drets que s'hi preveuen com a drets subjectius, plenament i perfectament exigibles per les persones a les quals es reconeixen. La Llei de serveis socials de la nostra comunitat (Llei 4/2009, d'11 de juny, BOIB núm. 89) es regula de la mateixa manera, no de forma «graciable», sinó reconeixent els drets de les persones.

No podem oblidar que les polítiques socials de serveis socials són

una competència autonòmica, i que aquesta llei és una regulació només parcial dels drets de les persones en situació de dependència. Això fa que les conseqüències pràctiques de la Llei no es puguin garantir plenament fins que no se'n produeixi el desplegament reglamentari complet i es garanteixi el finançament dels drets que regula la Llei. Aquesta preveu mecanismes de col·laboració interadministrativa el funcionament dels quals ha estat una mica problemàtic. Aquest article no pot referir-se a aquests problemes, però cal no oblidar-los (conflicte competencial, finançament limitat, etc.).

Què és dependència segons la Llei?

Dependència és, segons l'article 2.2, la situació permanent en la qual es troben les persones que necessiten ajudes importants d'una altra o d'altres persones per fer les activitats bàsiques de la vida diària: la cura personal, les activitats domèstiques bàsiques, la mobilitat essencial, reconèixer persones i objectes, orientar-se, etc.

Qui s'hi pot acollir?

Són titulars dels drets establerts a la Llei els ciutadans que compleixin els requisits següents:

- Trobar-se en situació de dependència en alguns dels graus establerts (de moment, només per als graus II i III, és a dir, per a situacions importants de dependència).
- Residir al territori de l'Estat i haver-ho fet durant cinc anys, dels quals dos han de ser immediatament anteriors a la data de presentació de la sol·licitud. Per als menors de cinc anys, el període de residència s'exigeix a qui en tingui la guarda i custòdia.

Durant el 2007 i 2008, es varen reconèixer els drets de les persones que tenien una valoració de grau III, els casos més greus, i les persones en situacions de grau II s'hi han incorporat al llarg de 2009-2010. Tanmateix, encara queda una part important dels possibles beneficiaris sense drets (grau I), però que s'hi incorporaran al llarg del 2011 i següent.

Com es mesura la dependència?

S'estableixen tres graus de dependència en relació amb la necessitat d'ajuda que té una persona per fer les activitats bàsiques de la vida diària d'acord amb el barem de valoració de la dependència (BVD):

Grau I o dependència moderada: quan la persona necessita ajuda almenys una vegada al dia o té

necessitats d'ajuda intermitent o limitada per a la seva autonomia personal (de 25 a 49 punts segons el BVD).

Grau II o dependència severa: quan la persona necessita ajuda dues o tres vegades al dia però no requereix la presència permanent d'una persona cuidadora, o bé té necessitats d'ajuda extensa per a la seva autonomia personal (de 50 a 74 punts segons el BVD).

Grau III o gran dependència: quan la persona necessita ajuda diverses vegades al dia i, per la seva pèrdua total d'autonomia mental o física, necessita la presència indispensable i contínua d'una altra persona o té necessitat d'ajuda generalitzada per a la seva autonomia personal (75 punts o més segons el BVD).

La valoració la fa un professional acreditat al domicili o al centre on resideix la persona utilitzant el barem de valoració de la dependència. Una vegada feta la valoració, se n'ha de fer el reconeixement administratiu mitjançant una resolució, i posteriorment s'ha d'elaborar un pla individual d'atenció per establir el tipus d'ajuda que rebrà la persona afectada.

Què és el pla individual d'atenció?

El pla individual d'atenció, segons

"Encara queden botigues"

Casa Domar Flores

PAPERS PINTATS I PINTURES · ARTICLES PER A ARTISTES · VASES I MOTLLURES

SANT MIQUEL, 77 - Telèfon 971 721 483 - Fax 971 719 312 · 07002 - PALMA (MALLORCA)

ARA TAMBÉ
PREMSA I PAPERERIA

l'article 29 de la Llei, es fa en el procés de reconeixement de la situació de dependència i determina quins serveis i/o prestacions són més adequats a cada persona dependent. Té en compte:

- El grau i el nivell de dependència que la resolució estableix en relació amb aquesta persona.
- L'opinió de l'usuari mateix, o si escau de la seva família o entitats tutelars, sobre les possibles alternatives d'intervenció.

Què aporta?

Per a les persones dependents valorades, segons la seva situació,

la Llei garanteix i ha establert dos tipus d'aportacions:

a) Cartera de serveis segons les necessitats:

- Serveis de prevenció de les situacions de dependència i de promoció de l'autonomia personal.
- Serveis de teleassistència i d'ajuda a domicili.
- Serveis de centre de dia i d'atenció residencial.

b) Prestacions econòmiques:

- Per pagar un professional o comprar un servei.
- Per tenir cura de l'entorn familiar i ajudar cuidadors no professionals.
- Per assistir persones amb gran dependència.

Com s'ha de fer per demanar les ajudes?

Per informar-se'n i recollir i presentar les sol·licituds, s'ha d'acudir als serveis socials d'atenció primària dels municipis.

Com es finança?

Totes les administracions contribueixen al finançament del sistema de la manera següent (art. 32):

- Administració general de l'Estat: finança el nivell mínim de protecció garantit per a cadascun dels beneficiaris i, a més, té subscrits convenis anuals o plurianuals amb els governs de cada comunitat autònoma en què es determinen les obligacions assumides per cadascuna de les parts per finançar serveis i prestacions del sistema.
- L'aportació del govern de cada comunitat autònoma ha de ser anual, almenys, i igual a la de l'Administració general de l'Estat en el seu territori.
- Les persones beneficiàries de les prestacions participen a finançar-les segons el tipus i el cost del servei i segons la seva capacitat econòmica. És el que s'ha denominat copagament.

Lluís Ballester és professor de la UIB i director de l'Institut de Ciències de l'Educació.

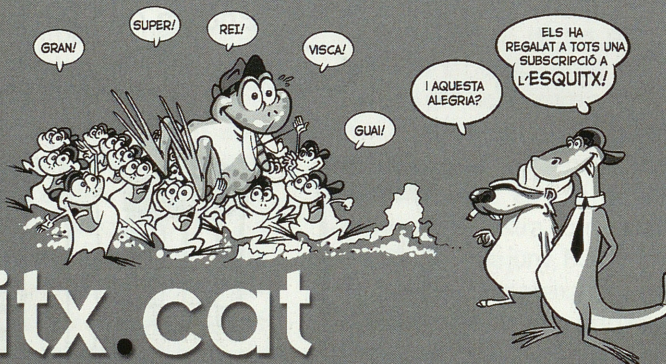
La revista per als més joves
feta a les Illes

VISITA'NS
AL WEB

www.esquix.cat

subscriu-t'hi!

Albéniz

Un modernista
universal
(1860-1909)

Del 10 de juny al 31 de juliol de 2010

Centre de Cultura "SA NOSTRA"
Carrer de la Concepció, 12. Palma

Producció:

 Obra Social

SA NOSTRA Caixa de Balears

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CULTURA

SOCIEDAD
ESTATAL
DE
CONMEMORACIONES
CULTURALES

La implantació de la Llei de la dependència a les Illes Balears

TEXT: JOAN MANUEL ROSA

Parlam de dependència, en els termes a què es refereix la llei, quan una persona necessita l'ajuda d'una altra per fer les tasques de la vida diària, és a dir, menjar, rentar-se, vestir-se, etc. La tramitació de la sol·licitud de dependència és complexa. Legalment, es preveuen sis mesos de tramitació.

Un cop presentada una sol·licitud, s'ha de comprovar que la persona ha lliurat tota la documentació i que compleix uns requisits, i cal anar a casa seva i valorar-ne la situació de dependència mitjançant un barem d'escala estatal. Feta la valoració, un equip multidisciplinari ha d'elaborar un informe individual (dictamen) tenint en compte un informe de salut i la valoració al domicili; l'informe proposa declarar o no la persona en *situació de dependència* i amb quin grau fer-ho. Després, es comunica el resultat a la persona i se li dona el temps necessari perquè manifesti si hi està conforme. A partir d'aquí, comença la part del programa individual d'atenció (PIA): es calculen i es comproven tots els ingressos de la persona sol·licitant, se'n redacta un informe social i es pacta amb la família el

PIA. Acabada aquesta fase, només queda pendent fer efectiva la prestació (econòmica o de servei) mitjançant una resolució administrativa.

Aquest és el tràmit d'una sol·licitud de dependència. Fins a l'entrada en vigor de la Llei (el gener de 2007) les persones dependents eren ateses per les famílies als domicilis particulars, i quan una família ja no podia seguir fent-se càrrec dels seus, es dirigia als serveis socials per sol·licitar una plaça de residència o de centre de dia. La persona quedava en una llista d'espera que es tornava eterna.

Per fer una avaluació correcta del que ha suposat l'entrada en vigor de la Llei de la dependència, cal comparar el punt de partida i l'actual.

L'indicador més definitiu és el que mesura l'esforç pressupostari per habitant, que, en definitiva, després es trasllada en forma de places o serveis. Podem observar que el punt de partida de les Illes Balears (17 euros per habitant) estava molt enfora de la mitjana estatal (92 euros per habitant), i molt enfora d'altres comunitats que tenen una població similar, com ara Astúries o Extremadura. No podem ni comparar-nos amb el País Basc, La Rioja o Navarra.

Observam també que n'estàvem tan enfora que, a pesar de ser la

	Habitants	Pressupost inicial		€/hab. 2006	€/hab. 2009	Increment
		2006	2009			
Andalusia	8.202.220	350.300.000	962.200.000	43	117	274,68
Aragó	1.326.918	92.900.000	285.900.000	70	215	307,75
Astúries	1.080.138	125.600.000	217.600.000	116	201	173,25
Illes Balears	1.072.844	18.300.000	77.600.000	17	72	424,04
Illes Canàries	2.075.968	88.800.000	136.200.000	43	66	153,38
Cantàbria	582.138	64.500.000	116.600.000	111	200	180,78
Castella i Lleó	2.557.330	255.500.000	408.700.000	100	160	159,96
Castella-la Manxa	2.043.100	286.800.000	452.500.000	140	221	157,78
Catalunya	7.364.078	718.700.000	839.700.000	98	114	116,84
Comunitat Valenciana	5.029.601	254.000.000	403.000.000	51	80	158,66
Extremadura	1.097.744	126.400.000	223.400.000	115	204	176,74
Galícia	2.784.169	110.300.000	310.500.000	40	112	281,50
Madrid	6.271.638	595.100.000	792.100.000	95	126	133,10
Múrcia	1.426.109	97.600.000	171.600.000	68	120	175,82
Navarra	620.377	89.500.000	162.100.000	144	261	181,12
País Basc	2.157.112	385.800.000	579.600.000	179	269	150,23
La Rioja	317.501	41.800.000	80.800.000	132	254	193,30
Mitjana				92	164	200

comunitat autònoma de tot l'Estat que més ha crescut en pressupost per a dependència en els darrers tres anys (424%), continuem estant

lluny de la mitjana espanyola. Es requereix el mateix esforç pressupostari de manera contínua durant els propers anys per superar la di-

Cream espais per conviure

Roldan
Cream espais per conviure

971 763 666 · www.rol dan.es

ferència de quasi 25 anys de no tenir una política social compromesa.

El desenvolupament de la Llei de la dependència a la nostra comunitat parteix d'aquesta realitat, i el Govern actual planteja les estratègies següents:

- Ordenació del sistema. L'atenció social a les persones dependents s'ha de fer des dels serveis socials municipals, que són els que coneixen millor les persones dependents i poden dur-ne a terme el seguiment. Per poder executar aquesta tasca, hem signat convenis amb els ajuntaments de les Illes i amb els consells insulars, a fi d'ubicar 48 diplomats en treball social als serveis socials municipals. Aquest reforç dels serveis socials municipals ha suposat un increment de treballadors socials d'un 27%.
- Unificació de l'accés a les places. Les residències i els centres de dia estan repartits entre les tres administracions (Govern, consells i ajuntaments), i es donen situacions tan estranyes com, per exemple, haver de sol·licitar amb tres impresos diferents una plaça de residència, quan el ciutadà només està expressant una situ-

ció de necessitat. S'ha creat la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència, en la qual no importa quina administració gestiona el servei: el Govern balear finança la plaça i ofereix una sola via d'accés al ciutadà. La via d'entrada són els serveis socials dels ajuntaments, mitjançant la sol·licitud de dependència.

- Normativa. El fet que gairebé no hi hagués normativa que definís el sector era el punt de partida. A les Balears, per exemple, no hi havia cap norma que definís què era un centre de dia per a persones amb discapacitat; el cofinançament de la plaça per part dels usuaris era el mateix que als anys vuitanta, etc. Així, endemés d'aprovar una nova llei de serveis socials que suposa situar les Balears al capdavant de les comunitats més avançades d'Espanya, en matèria de dependència s'han tramitat decrets que ordenen les condicions que han de tenir tots els serveis de dependència, creen la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència, i estableixen la participació econòmica de l'usuari en el sosteniment dels serveis i el procedi-

ment per tramitar la situació de dependència.

Aquets tres grans eixos han permès, també, crear més de 700 noves places de residència i incorporar 500 places de residència i centre de dia municipal. Aquesta darrera dada és especialment significativa, ja que aprofitar els serveis municipals de centre de dia o de residència per donar resposta al ciutadà prop de casa seva també ha suposat una injecció de més de 6 milions d'euros als serveis socials dels ajuntaments.

La gestió ha suposat el gran maldecap del dia a dia, ja que l'entrada d'expedients es va concentrar durant el primer any i mig, fins a mitjan 2008. L'any 2007 entraren 9.324 expedients. I l'any 2007, el Govern no havia fet els seus deures, no havia preparat l'entrada en vigor de la Llei. L'estiu de 2007 es va començar a preparar la contractació de personal, la seva formació i l'organització de la feina que calia fer. Altres comunitats el desembre de 2006 ja havien fet el que nosaltres preparàvem amb un any d'endarreriment.

Ara bé, convé deixar clares algunes xifres de gestió per compren-

dre el volum d'atenció prestada durant aquests tres anys de vigor de la Llei de la dependència:

- A les Balears tenim 20.622 sol·licituds de dependència.
- D'aquestes 20.622 persones, 17.837 ja han estat valorades i disposen de dictamen, és a dir, un 86,49%. La resta està en tràmit de valoració o d'elaboració del dictamen per establir-ne el grau.
- De les 17.837 sol·licituds amb dictamen, 12.912 persones han resultat tenir un grau i un nivell de dependència en vigor. Pel que fa a la resta, el seu grau de dependència no està en vigor.
- Per tant, al mes de maig tenim 12.912 persones reconegudes com a dependents, de les quals 8.127 ja reben servei o prestació, i 3.060 persones han signat el seu programa individual d'atenció (PIA), la qual cosa suma un total d'11.187 persones, és a dir, un 86,64%.
- La resta, 1.725 persones (un 13,35%), està pendent d'acordar el PIA amb els treballadors socials.

Joan Manuel Rosa és director general d'Atenció a la Dependència de la Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració del Govern de les Illes Balears.

**QUAN PARLEM
D'EFICIÈNCIA ENERGÈTICA,
NO VENEM OCELLS
NI FLORS.**

INFORMI-SE'N A
WWW.ENDESAONLINE.COM

UN WEB INFORMATIU

Amb les notícies del dia i totes les informacions relacionades, per seguir l'actualitat amb profunditat

UN WEB DE PROXIMITAT

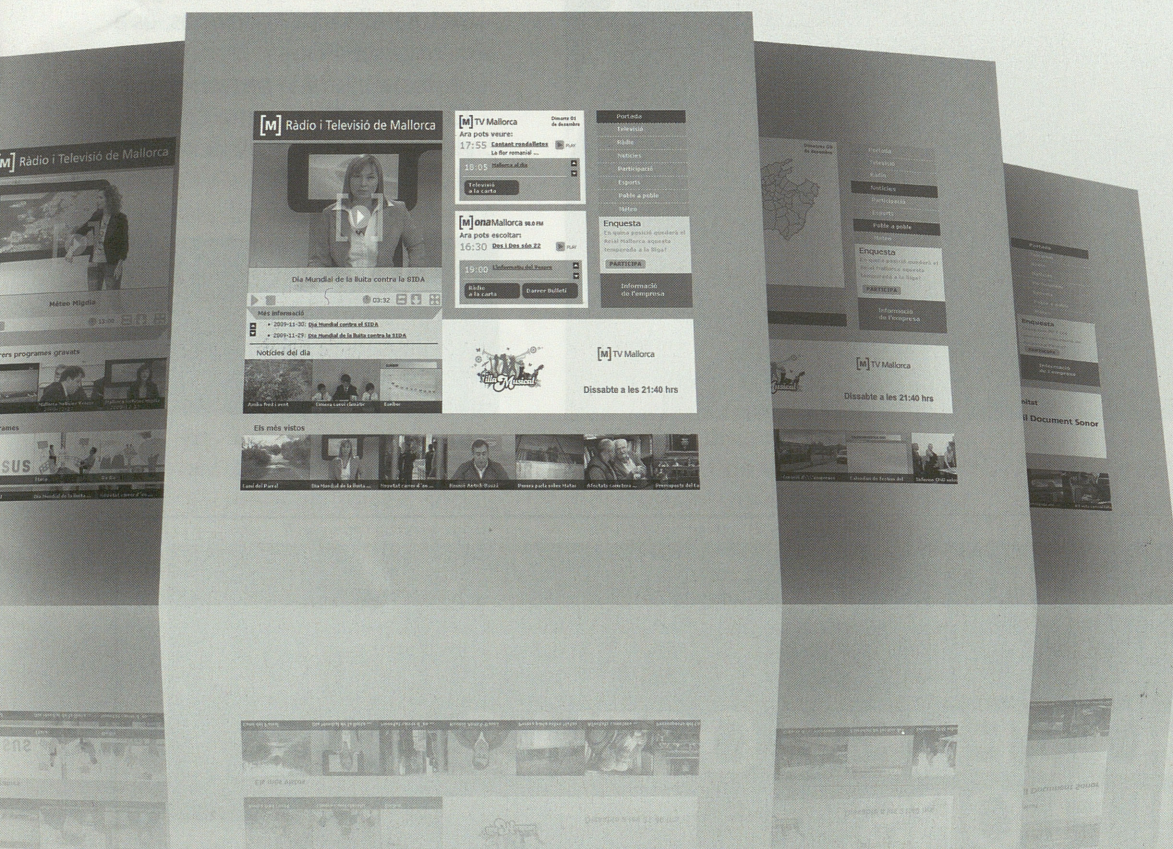
Amb accés directe a totes les novetats poble a poble

UN WEB A LA TEVA MIDA

Per seguir tots els programes en directe o quan vulguis, gràcies al servei de televisió i ràdio a la carta

rtvmallorca.cat, el millor clic per mirar i sentir Mallorca

La formació en dependència: una necessitat ineludible

TEXT: CARMEN ORTE I LYDIA SÁNCHEZ

En les darreres dècades, els avenços científics i les millores mèdiques han aconseguit augmentar el nombre de persones grans. A les Illes Balears, segons el padró del 2009, es comptabilitzaven 160.541 persones de 64 anys o més, a diferència de les 120.096 persones que s'esmentaven en el padró del 1996. Aquest increment en la longevitat provoca, al mateix temps, que sorgeixin problemes secundaris, com la dependència, és a dir, la pèrdua d'autonomia personal i la necessitat d'atenció per part d'altres persones per dur a terme activitats bàsiques de la vida diària.

Amb l'augment de persones dependents i amb una important disminució de cuidadors informals, també s'han incrementat les demandes de recursos, serveis i ajudes per cobrir les necessitats d'aquest col·lectiu tan vulnerable. Amb la intenció de donar una resposta efectiva i eficaç a les demandes sorgides, es va promoure la Llei 39/2006, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

En aquest article es vol fer ressaltar l'article 36 d'aquesta Llei, en què s'especifica l'obligació que els professionals i els curadors formals estiguin formats i qualificats adequadament per atendre les necessitats i els dèficits de les persones dependents. Els poders públics han de respondre promovent accions educatives vàlides per formar els

professionals, però basant-se en el sistema de qualitat proposat a la Llei. Segons s'indica, per garantir la qualitat del sistema, s'ha de fomentar la col·laboració entre les diferents administracions públiques competents en matèria educativa, sanitària, laboral i d'affers socials.

Però, tal com s'indica a l'*Anuari*

de l'envelliment. Illes Balears 2009, fins fa relativament poc temps la formació universitària en dependència estava reduïda a unes poques assignatures en què s'esmentava la Llei però no s'arribava a estudiar a fons, per exemple, el tema de les estructures i els recursos o la gestió. A l'anàlisi dels programes uni-

versitaris de les Illes es trobaven a faltar continguts específics sobre dependència. Probablement, el motiu d'aquesta mancança és que es tracta d'una normativa molt recent i, per això, era necessari incloure-hi estudis més amplis i que aprofundissin aquesta qüestió.

Per respondre a les exigències de

el mirall

amb el suport de

**Consell de
Mallorca**

■ Departament de Cultura i Patrimoni
Direcció Insular de Política Lingüística

ESTOP
ESTUDIS TOPOGRÀFICS
FOTOGRAFIA-TOPOGRAFIA-PROJECTES

- Plànols Topogràfics
 - Mesuraments
 - Replanteigs
- Fotografies aèries
 - Verticals
 - Panoràmiques
- Publicitat aèria
- Peritatges
- Valoracions
- Projectes agrícoles
- Estudis mediambientals

Plaça Rosselló, 4A, 3r - Tel. 971 72 33 56 Fax 971 71 89 01
www.estop.org E-mail: estop@estop.org

la nova llei, es va crear la Càtedra d'Atenció a la Dependència i Promoció de l'Autonomia Personal de la Universitat de les Illes Balears i finançada per la Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració del Govern de les Illes Balears.¹ Des de la càtedra, a part d'altres línies d'actuació vinculades a la recerca i la difusió del coneixement sobre envelliment i dependència, es proporciona formació especialitzada a universitaris i a professionals sobre atenció a la dependència i promoció de l'autonomia personal, i es divideix l'acció educativa en dos vessants: cursos generals i formació de postgrau especialitzada.

Per una banda, es du a terme una formació general d'actualització professional que permet conèixer, des d'una perspectiva multidisciplinària, la Llei 39/2006 i la gestió dels procediments més re-

levants: procés administratiu, valoració de la dependència i disseny de programes individuals d'atenció. Aquesta formació respon al requisit de la Resolució de la Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració, del 14 de febrer de 2008, per la qual es regula l'habilitació de les persones que han de dur a terme les funcions establertes en els procediments d'execució de la Llei 39/2006. És impartida per experts que coordinen i gestionen el funcionament del sistema d'atenció a la dependència. Es fa en modalitat presencial i en línia, de manera que es facilita que molts de treballadors es puguin formar en el seu temps lliure. Fins ara, s'han format 257 persones amb aquests cursos, entre els quals hi ha, entre d'altres, pedagogs, llicenciats en Dret, psicòlegs, infermers, fisioterapeutes, educadors socials i, majoritàriament, treballadors socials.

Cal destacar que el 4 de febrer

de 2010 es va publicar una nova resolució del Ministeri de Sanitat i Política Social en la qual s'indicava que els valoradors de dependència havien de tenir uns nous requisits per poder dur a terme aquesta cometa. Es pot destacar que havien de ser titulats en l'àmbit social i sanitari, però, a més, la formació mínima exigida canviava. Els nous cursos d'habilitació per als valoradors han de ser de 45 hores lectives i 15 hores pràctiques. Els continguts han d'incloure nous conceptes essencials, com avaluació de l'entorn, anàlisi de l'informe de salut, etc., i les pràctiques són obligatòries i han de constar de 16 casos de valoracions diverses. Per tant, s'aposta per una formació encara més especialitzada, específica i àmplia per assegurar que la valoració de la dependència es produeixi de la manera més adient i amb la garantia que els professionals reben una formació de qualitat. De

1. <http://catedradependencia.uib.es/>

la mateixa manera, probablement, acabaran sorgint noves normatives també per al personal administratiu i per als treballadors socials, que necessitaran un coneixement més exhaustiu del seu camp d'actuació i habilitats per desenvolupar les funcions assignades.

Per una altra banda, la càtedra, d'acord amb aquesta idea de la urgència que hi ha d'un ensenyament més exhaustiu, promou el Màster d'Atenció a la Dependència i Gerontologia, que sortirà el proper mes d'octubre de 2010. Aquest màster pretén donar resposta especialitzada a tots els aspectes teòrics i pràctics relacionats amb la dependència des d'un enfocament ampli a fi de preparar l'alumnat perquè afronti qualsevol repte del món laboral. L'alumnat podrà aconseguir les habilitats essencials per valorar i dissenyar programes individuals d'atenció, i coneixements normatius i legislatius de la realitat de la dependència i del sistema espanyol d'atenció. Així, també es pretén formar en l'àmbit de la gerontologia, tenint en compte que la gran majoria de dependents són persones grans i, per tant, presenten característiques similars que han de ser conegudes i abordades des d'aquesta perspectiva. Realment, la intenció és convertir els alumnes en especialistes de la temàtica de la dependència, sense descuidar la promoció de l'autonomia personal, objectiu que fins aleshores no s'havia aconseguit a les Illes Balears.

No s'ha d'oblidar que també és recomanable, a part de la formació de qualitat, que els professionals tinguin actituds i habilitats que afavoreixin la seva tasca i fomentin el vincle amb les persones dependents. Han de tenir eines comunicatives per afavorir una comunicació empàtica i assertiva, han de poder prendre decisions en situacions complicades, resoldre problemes i oferir suggeriments i informació. A la vegada, han de ser capa-

ços de coordinar-se amb diversos equips de professionals sociosanitaris per permetre l'intercanvi d'informació entre les diferents àrees. És important que els professionals que treballen de manera més directa amb aquestes persones els proporcionin un clima càlid i agradable a fi de reduir el malestar provocat per la pèrdua d'autonomia, per la irrupció en les seves vides de persones desconegudes i per la ruptura dels hàbits establerts durant anys.

Per acabar, cal destacar que els professionals més preparats també tindran més facilitats a l'hora d'incorporar-se als nous jaciments d'ocupació. Certament, cada vegada resulta més complicat que amb els mitjans actuals les administracions públiques abastin el gran nombre de demandes de serveis i ajudes que se sol·liciten; per això, s'han de cercar i potenciar nous recursos i personal, tant en l'àmbit públic com en el privat.

Consegüentment, s'ha d'apostar per professionals altament qualificats que puguin respondre a les necessitats del col·lectiu de dependents, i això comença a ser possible en l'actualitat gràcies a la recent formació universitària que es proposa mitjançant un important repertori d'experts en atenció a la dependència i promoció de l'autonomia personal.

Referències

Sánchez, L.; Orte, C. «La formació en dependència: radiografia d'una realitat». A: C. Orte (dir.). *Anuari de l'envelliment. Illes Balears 2009*. Palma: Càtedra d'Atenció a la Dependència i Promoció de l'Autonomia Personal. UIB.

Carmen Orte és directora de la Càtedra de Dependència de la Universitat de les Illes Balears.

Lydia Sánchez és tècnica especialista de la Càtedra de Dependència de la Universitat de les Illes Balears.

carrer del baix riera, 1 - a
tel / fax: 971 47 57 54
07008 Palma de Mallorca

XISCO
arts
gràfiques

[opinió]

JOAN GUASP

Tots els llibres del món

Malgrat que tota la meua vida, o gairebé tota, he estat a casa envoltat de llibres, fullejant-los, mirant-los i remirant-los, fins i tot olorant-los i, finalment, llegint-los i molt sovint rellegint-los, m'afalaga sentir-ne la flaire no tan sols quan entro en una biblioteca, pública o privada, o en una llibreria, sinó quan passejo tranquil·lament pel carrer. Aquests tres últims mesos he pogut gaudir d'aquest immens gaudi personal.

Entre nosaltres, tot va començar amb la Setmana del Llibre en Català al pati superior de la Misericòrdia, seguida de la Diada de Sant Jordi, dia del llibre per excel·lència, i va acabar al passeig del Born amb la Fira del Llibre. Qui no olora llibres per primavera és perquè no ho vol. Només cal fer un volt per la ciutat, pel poble, pels carrers i les places de tot arreu. Perquè, entre nosaltres, i, quan ho dic així, no faig res més que esmentar la totalitat dels Països Catalans, els llibres i la seva flaire particular omplen l'at-

mosfera d'un sabor especial. Això sí, només per a aquells que tenen un do molt singular: el de la lectura habitual.

He de dir que, per a mi, tot l'any és la Fira del Llibre, o el dia del llibre, perquè no faig res més que entrar i sortir de les llibreries i de badocar els seus mostradors atapeïts d'aquestes coses que són els llibres. Perquè, no ho poso en dubte, els llibres també són coses: coses misterioses, és a dir, miraculoses. Idò això em passa a tot arreu. Vagi on vagi m'esperen sempre els meus amics de paper omniscient i aromàtic: deu, cent, mil, tots els llibres del món. A Barcelona, a Castelló, a València, a Lleida, a Ciutadella, a Inca, a Andorra o a Vic. A tots els indrets del meu orbe de realitat i ficció!

Un llibre és el millor regal. Si més no, és el millor regal que el seu autor ens pot fer. El rei Alfons I de Catalunya, i II de la Corona d'Aragó, un dels nostres il·lustres avantpassats, ja va deixar dit que

els llibres eren els seus millors consellers, millors que els de carn i ossos, perquè eren ells, els llibres, els que sense la més mínima ambició ni el més mínim temor li deien sempre la veritat, li aconsellaven de la manera més adient allò que li calia fer. Nou-cents anys després, hi podem confiar així com hi confiava el nostre compatriota. Llegir un llibre ens transporta i ens transforma, ens incita i emociona, ens fa sempre d'amic, ens acompanya i, si el deixem algun cop amb indiferència o menyspreu –sigui per la causa que sigui–, ens espera pacientment fins que tornem del nostre allunyament, sempre temporal. No tan sols es deixa llegir i rellegir una i mil vegades, les que siguin, sinó que ens permet que el tastem i el digerim. I, per descomptat, que l'olorem.

Quan n'acabes de llegir un, d'olorar-lo i de digerir-lo, et sents més feliç, amb una alegria nova, o més

emprenyat, amb unes inquietuds desconegudes fins aleshores. Però, això sí, sempre més conscient d'allò que tu ets, potser més ardit o més estúpid: sempre, tanmateix, més intel·ligent. Més intel·ligent per posar en pràctica la teva pròpia naturalesa, el teu propi ésser; més intel·ligent per canviar tot allò que et fa mal i no te n'havies adonat, per potenciar els dons que la providència t'ha regalat. Et sents amb més capacitat de reflexió, et sents més culte, més savi, més humà en tots els sentits d'aquest mot de continguts incalculables.

La lectura no ens deixa mai sense una reacció, encara que sigui de desconcert o d'enuig, com penso que ja he dit abans. Reaccionar és sempre un pas envers la creativitat, i és així que coneixem els llibres: com a instruments –coses– que ens fan ser més espavilats, més intel·ligents, més creatius.

Personalment, he de dir que no-

més hi ha un tipus de llibres dels quals intento fugir com d'un ca-bió: els llibres avorrits. Prefereixo empenyar-me que avorrir-me, perquè el tedi té substàncies nocives, del tot letals, mentre que l'empenyadura ens porta cap a la revolució, malgrat que només –com si fos poc!– sigui una revolució a títol personal, molt particular. És dins aquests llibres, els que ens sacsegen de dalt a baix, en què trobem la nostra condició d'humans, ens hi trobem a nosaltres mateixos, com si els haguéssim escrit nosaltres o, si més no, com si fóssim capaços d'escriure'ls. I els que m'avorreixen queden arraconats per sempre, sense veure la claror d'aquests dies tan lluminosos que ells volen emboirar-nos. Llibres... Tots els llibres del món...

Mentre pugui seguiré envoltant-me de llibres, de la seva saviesa, del seu gaudi, de la seva flaire, que m'estimula i em desperta.

THE RICHARD VINTON
TRIO amb Toni Cuenca
i Salvador Font **27/08**

FIVE IN ORBIT 4/09
Ramon Fossati, Olivier Brandily, Laurent Bronner,
Nicolas Ragueau i Luc Isenman

XAVIER DOTRAS
TRIO amb Toni Pujol
i César Martínez **11/09**

SUMRRA 18/09
Manuel Gutiérrez, Xacobe Martínez Antelo, Lar Legido

DEXTER CALLING 24/09
(HOMENATJE A DEXTER GORDON) Tom Harrell,
Eric Alexander, George Cables, Santi DeBriano,
Jonathan Blake

Xè Festival
ALCÚDIA
Jazz

www.auditorialcudia.net

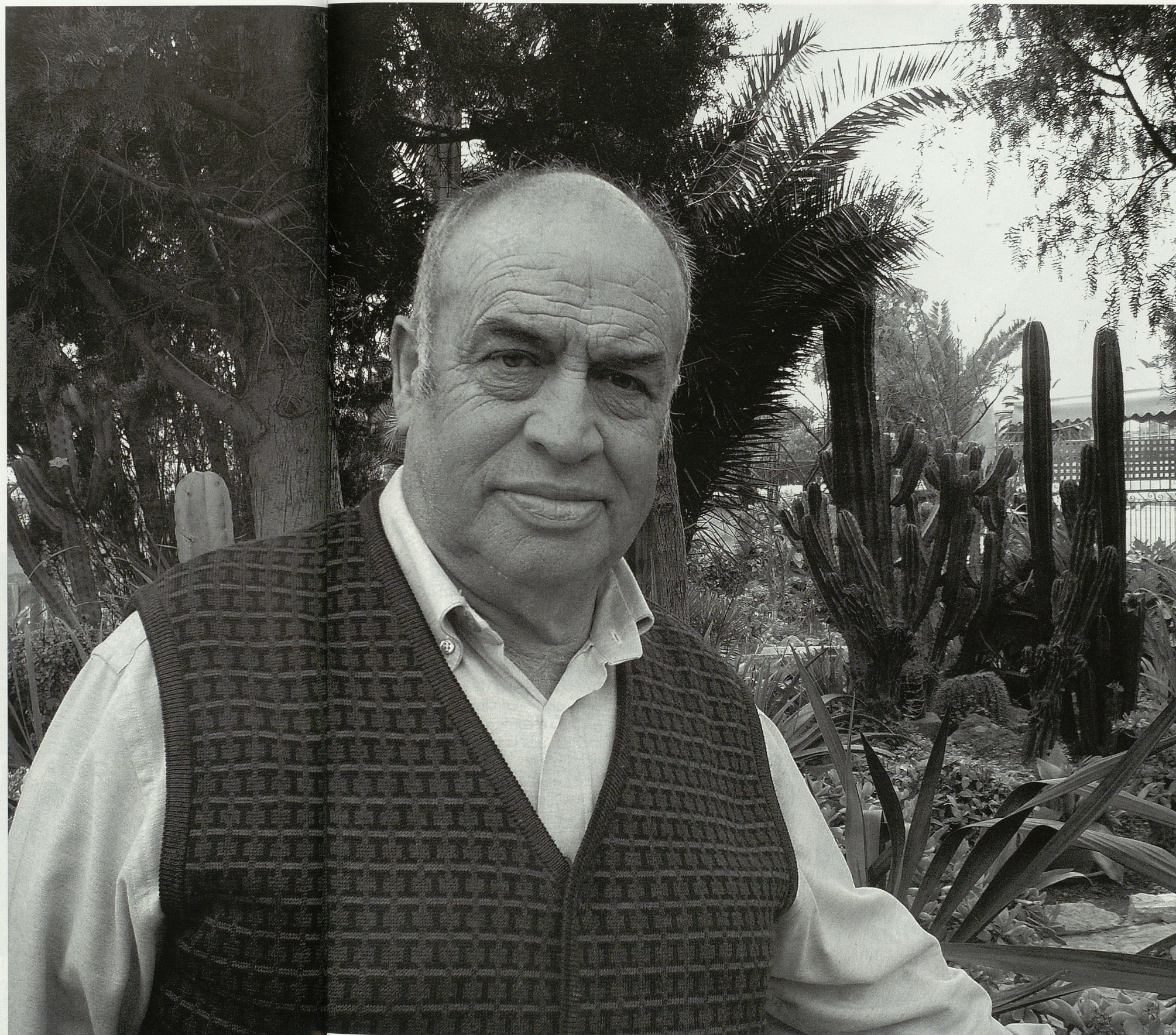

[entrevista a...]

Tolo Güell

PER ESTHER BALAGUER

Bartomeu Barceló, més conegut com a Tolo Güell, és una de les cares més cèlebres de Mallorca. Iniciador l'any 1974 de la marxa «Des Güell a Lluc a peu», Tolo Güell és un dels màxims exponents pel que fa a participació ciutadana. Guardonat per la seva aportació a la ciutadania i a l'esport amb nombrosos premis, és un home molt estimat per la societat mallorquina. La marxa, que aquest estiu celebrarà la 37a edició, ha corregut el perill de no dur-se a terme perquè els membres del Grup Güell ja són grans i no troben successors. «Des Güell a Lluc a peu» és un pelegrinatge de 48 quilòmetres que parteix del bar del mateix nom, que regentava Tolo Güell al carrer d'Aragó, on ara es troba una plaça que du el seu nom, i arriba fins a Lluc. Una iniciativa que durant 36 anys ha aconseguit que més de 15.000 persones participin a la caminada popular.

Es va posar al telèfon i, gairebé sense saber de quin mitjà li telefonava, em va dir que m'obria la porta de casa seva qual-sevol horabaixa de la setmana. Només l'havia d'avisar al migdia perquè li agrada molt anar a caminar; no és estrany si es tracta de l'iniciador d'una caminada popular de més de 48 quilòmetres. Tolo Güell és una d'aquestes persones que al minut d'estar amb ell et fa sentir que el coneixes de tota la vida, un home tan ple d'experiències que podries parlar amb ell, no un, sinó tres horabaixes per setmana

durant una bona temporada. Vàrem tenir una xerrada agradable i emotiva al menjador de casa seva, on llueixen les fotografies i records que testimonien una vida plena i apassionant.

Fa 37 anys, al Bar Güell hi havia una terrassa molt gran. En aquell temps, la gent encara tenia el costum de prendre la fresca, un costum gairebé desaparegut amb tanta televisió i tant de cotxe... Era juliol i la meva filla, que tenia 6 anys, corria per defora encaçant una amiga seva per esquitxarla amb una botella de sifó. Va tenir tanta mala

sort que va caure i tota la botella li va rebentar sobre el pit. Per la nostra sorpresa, la nina no es va fer res. «Tolo! Això és un miracle! Hem d'anar a Lluc a peu!», va dir un dels meus amics. I així va ser com un 17 de juliol trenta persones del bar partírem cap a Lluc a peu. He de dir que, com que fèiem aturada a quasi tots els bars del camí, només n'arribàrem sis.

I l'any següent vàreu repetir...

Així va ser. Tal vegada en lloc de trenta vàrem ser 150; vàrem començar a moure serveis de transport, de seguretat, d'avituallament... I d'aquesta manera fins a convertir-se en el que és avui.

I què és avui? Com definiríeu «Des Güell a Lluc a peu»?

És un fenomen social. Vull deixar ben clar que pujar a Lluc a peu no és una invenció meua, és la

recuperació d'una antiga tradició que es remunta devers el segle XIV. Llavors, qui tenia un fill malalt o que havia de partir a la guerra ja pujava a Lluc a pregar a la Mare de Déu, i així fins al segle XX. Durant el franquisme, que anava fortament en contra de qualsevol cosa que tingués a veure amb la recuperació de la memòria històrica, aquest tipus de marxa era una cosa completament en desús. He de dir, però, que jo no vaig tenir cap problema per posar en marxa aquest projecte i tirar-lo endavant. I més endavant apareix Sa Nostra per oferir-nos el seu suport, i la marxa, gràcies a la promoció que ens va oferir aquesta entitat, es va anar fent gran.

De mica en mica la marxa es va consolidar i va agafar una forma més seriosa i ben estructurada. Heu arribat a involucrar moltes persones i serveis socials que converteixen «Des Güell a Lluc a

peu» en un projecte sòlid i d'una envergadura considerable.

Tothom ens ha ofert el seu suport: els Serveis Ferroviaris de Mallorca,

les institucions, els ajuntaments, la Guàrdia Civil, Eroski, que ens ha donat tones de fruita per als caminants... I no vull seguir per no deixar-me ningú. Vull dir que a tots,

embat
LLIBRES

Llibres de text 2010-2011

És el moment de fer la teua reserva
(Educació primària i secundària)

fins al 15 de juliol

Ptge. Papa Joan XXIII | Centre Comercial Geranis | 07002 Palma. Mallorca. Espanya | T +34 971 713 350 F +34 971 213 641
info@embatllibres.com | www.embatllibres.com

he fet jo tot sol. Això és una feina d'un grup de gent, el Grup Güell, a qui ho he d'agrair tot; sense ells no hauria estat possible fer aquest camí, perquè «Des Güell a Lluc a peu» és per nosaltres precisament això: fer camí, poble i mallorquinitat. Fer país, en definitiva.

I encara hi sou tots, al grup, amb ganes de fer feina?

Algun ja se n'ha anat. És llei de vida. El grup ha tornat gran, però encara ens reunim cada dijous a la nit per barallar-nos una mica i després fer un pa amb oli.

He de dir que estic astorat que ens costi tant trobar sang nova per a un projecte com aquest. No t'imagines com ens està costant deixar-lo en bones mans i veure com continua una cosa que estimam tant. Ni tan sols els nostres fills n'agafen el relleu.

Per tant, són certs els rumors que la marxa

i quan dic a tots és a tots, don un deu llagoster! No puc fer res més que dir gràcies, gràcies i gràcies. Amb això em sent el rei del món.

Tenc entès que ha arribat a venir gent de fora per poder participar en aquest pelegrinatge mallorquí. Moltíssima gent hi ha participat en

aquests 37 anys. Com valorau aquesta experiència?

En aquests 37 anys hi han pujat milers de persones, i com bé dius, n'hi ha que han vingut expressament de la Península o de l'estranger, i sé que tothom que hi participa se'n recorda. Potser perquè és feixuc, potser pel

paisatge que veuen, o perquè s'ho passen bé, però tothom ho recorda. Per sempre. A mi m'aturen pel carrer per dir-me: «Tolo! Jo hi he pujat tres vegades!»

I vós, com us sentiu?

Ric (*s'emociona*). És una cosa que va néixer sense voler i, òbviament, no ho

el mirall
amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació
Secretaria de Mitjans de Comunicació

el mirall
amb el suport de

**Govern
de les Illes Balears**

Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

corre el risc de no arribar a aquesta trenta-setena edició?

Completament certs. Hem estat a punt de deixar-ho córrer. Hem fet el possible per trobar un relleu, però sembla que haurem de tenir paciència i deixar la jubilació per a un altre dia. Jo tenc setanta anys i estic cansat, i els meus companys tres quarts del mateix. Hem xerrat amb nombroses institucions, entitats, federacions..., i de moment res. La veritat, no ho entenem. És un projecte que roda sol, tot està muntat, tenim el suport de tots els ajuntaments per on passa la marxa... Es tracta només de tenir una mica d'inqui-

etud i ganes de fer feina. És el que més desitj: que m'espitgi gent jove que vingui per darrere. Així funciona el cicle: les coses neixen, es desenvolupen i moren.

Però «Des Güell a Lluç a peu» no morirà, sigui qui sigui que s'hi posi al davant. És molt mal de fer que això es senti, no ho creis?

Tant de bo. Jo m'ho intent prendre de manera positiva. Hem aconseguit engegar un projecte que mai no ens hauríem pensat que arribàs tan lluny. Tenim trofeus, hi han participat personatges importants, hem aconseguit deixar fites eternes marcades en pedra a tots

els indrets de la marxa, tenim una escultura davant el Bar Güell i sobretot, allò que ningú no ens podrà llevar mai, els nostres records bonics d'aquella època. Jo no em sent Bartomeu Barceló, jo som en Tolo Güell (*es commou*).

Si haguéssiu de triar un moment de totes aquestes pujades a Lluç, quin seria?

Probablement seria tenir a la marxa el rei i la reina. Què he de dir! Tots els moments són memorables dins una marxa així. També varen venir Francesc de Borja Moll, Carme March, tots els batles... Ha estat molt bonic tot, a més, ningú,

de cap color polític, mai no m'ha dit «no». Tots han comprès que això és estimar la nostra terra i fer país. Un altre moment inoblidable va ser al 93, quan vàrem posar el km 0. Tots, no puc triar-ne un.

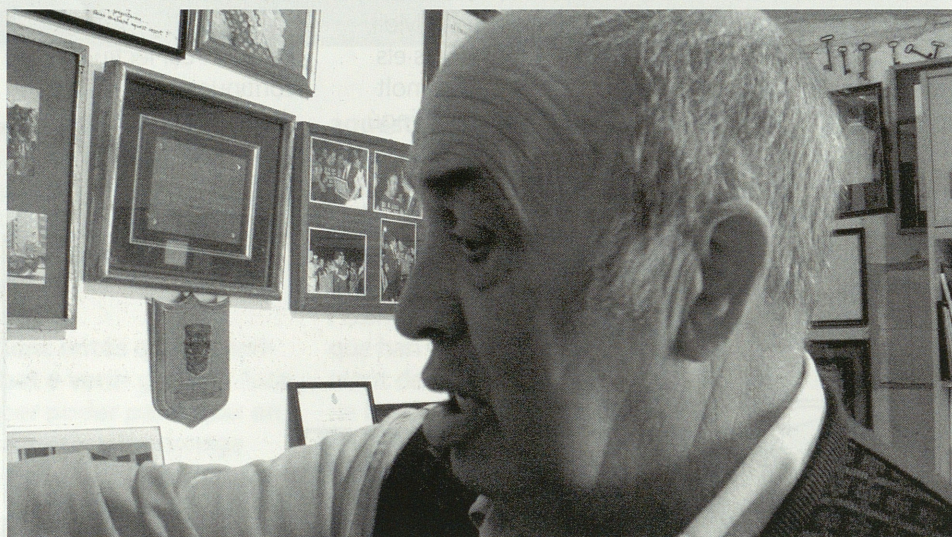
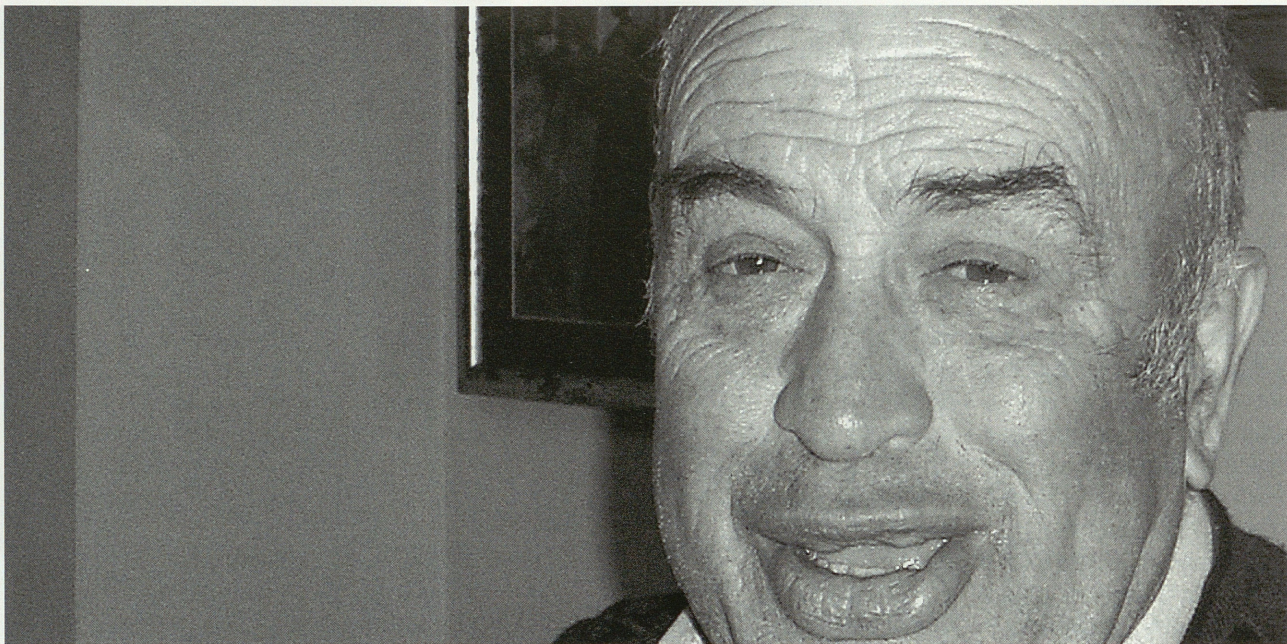
Vós deis que la marxa ha canviat molt des dels inicis. Si abans era una expressió de mallorquinitat, o un acte de fe, o d'agraïment, o de pregària, creis que avui continuen vigents aquests valors per als qui pugen o es tracta només d'una festa?

Per a un col·lectiu sí que continuen vigents. Tot d'una m'adon de qui són

Metges especialistes en oftalmologia

C/ d'Anselm Turmeda, 10. Palma (Mallorca)
Tel. 971 20 15 12 - 971 29 47 44 - 971 29 54 50
Fax 971 75 52 38
A/e: iom@iom.es

els que pugen perquè han fet una promesa i qui són els que vénen per passar una nit diferent amb amics i fer un poc de trull.

Què us queda per aconseguir?

Generar un segon Grup Güell amb idees noves i fresques. El que més em pesa és no ser capaç,

almenys per ara, d'engrescar algú que continuï amb la marxa.

Segur que passarà. A més, en cas que s'hagués d'aturar l'any que ve, també seria possible creure en una pausa i no en un final...

Mai no m'hauria pensat que fos tan difícil (*s'emociona*). Creim que no s'ha

d'aturar, ni per fer una pausa. Així és més fàcil garantir-ne la continuïtat. Per això, hem decidit al final tirar endavant amb aquesta edició, però com et dic, el que més feliços ens podria fer a tots és que algú entri un dijous vespre al Grup Güell i ens doni la bona notícia que vol seguir amb la nostra feina. El món és dels joves, i el camí està fet.

Som cada dijous vespre al carrer del Safareig, número 18, ben a prop de l'antic Bar Güell. Això vull amb totes les meves forces, perquè tenim la responsabilitat que, almenys un cop a l'any, la gent vegi sortir el sol davant el salt de la Bella Dona. Ja fa estona que no existeix el Bar Güell i la gent encara el fa servir de referència quan explica que es troba per aquella zona. És que era un bar dels que ja no en queden; molt familiar i sempre ple. Jo allà hi he estat esclau i rei.

Al Bar Güell només hi guanyava diners els diumenges, que era el dia que teníem tancat (*reim*). Era un club social. S'hi jugava a dards, a pòquer, a parxís, teníem el Güell Pesca Club, un equip de futbol... Ho ha estat tot per a mi.

Què hauria estat de vos si no haguéssiu fet

l'altre, aconseguir coses... No em trobaràs davant un ordinador o enganxat al telèfon. M'agraden les persones. Em sent afortunat de ser en Tolo Güell.

I estau actiu encara?

Si, faig feina per a Eroski, i em moc fent accions solidàries per a persones desfavorides, els intentam trobar feina, formar-les, inserir-les en la societat...

I com és que no us jubilau?

És per al bé de la meua dona i meu (*reim*); fa 45 anys que estam casats, i jo sempre li dic que si un dia se'n va amb un altre jo també me n'aniré amb ells! (*Riu.*)

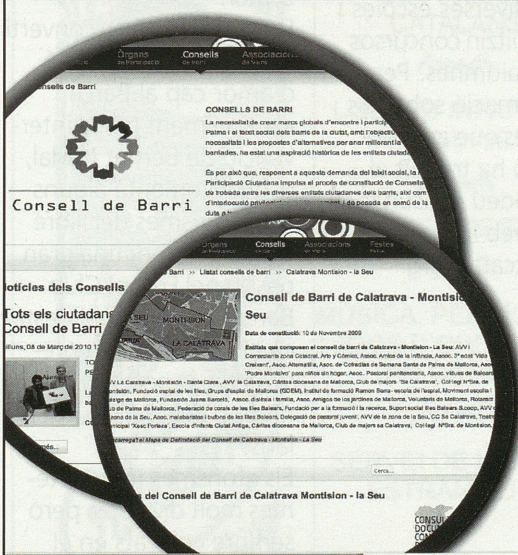
això? A què us hauríeu dedicat?

Som un bon relacions

públiques, és molt fàcil si es tracta de parlar de Mallorca. Estic molt content de ser mallorquí i

crec que vivim en una terra preciosa i acollidora. Aquest és el meu món: el carrer, parlar amb l'un i

PARTICIPACIÓ en marxa

Tot el que necessites per participar i gaudir de la teua ciutat!

A UN CLIC!

www.participaciopalma.com

Consells de barri
guia dels barris de Palma

Pressuposts participatius
Programes de festes

Subvencions
Notícies
Entitats ciutadanes

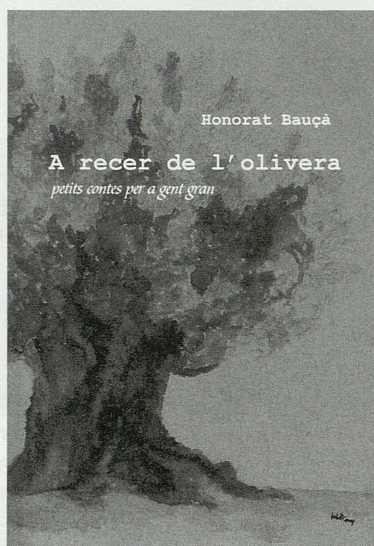
Documents de participació

Ajuntament de Palma

PARTICIPACIÓ en marxa

[miscel·lània]

JAUME LLADÓ

«A recer de l'olivera»

Amb aquest títol, Honorat Bauçà acaba de publicar un recull de contes per a gent gran editat per Edicions Roig i Montserrat. És un aplec de narracions que, tot i que tracta temes diversos, ens condueix des dels inicis llegendaris de la nostra terra fins a la incertesa del temps actual, i, àdhuc, ens obre una porta a un avenir miserios.

Es tracta d'una obra del tot recomanable per als afeccionats als relats curts i per a tots aquells a qui els agrada la història i les llegendes.

Honorat Bauçà ha exercit de mestre durant quaran-

ta anys, i ara que està jubilat aprofita per dedicar temps a una de les seves afeccions preferides: escriure. Maldament no sigui un escriptor conegut, no és el seu primer llibre. També ha col·laborat en diverses revistes de premsa forana i ha estat corresponsal a ses Salines del *Diari de Balears* i d'*Última Hora*. Igualment, ha estat el coordinador del dossier ELS NOSTRES POBLES dedicat a ses Salines, que us presentam juntament amb aquest número d'EL MIRALL.

Es presenta el «Rebost de videojocs en català»

Softcatalà i la Federació d'Organitzacions per la Llengua Catalana (FOLC) han engegat una iniciativa per promoure els videojocs en català. Es tracta del *Rebost dels videojocs en català*, un catàleg de jocs per poder jugar en la nostra llengua. En el rebost, actualment hi ha registrats més d'un centenar de jocs per jugar en línia i una vintena de jocs d'escriptori. S'espera que en un futur el nombre de jocs registrats s'incrementi. Es tracta d'una eina col·laborativa en la qual tothom pot afegir nous programes o advertir que la versió d'un programa ha canviat. Està previst que Softcatalà i la FOLC presentin els videojocs en català a diverses escoles i que organitzin concursos entre els alumnes. Per a més informació sobre els programes que aquesta associació ha traduït al català, podeu consultar el seu lloc web <http://www.softcatala.org>.

Nou llibre d'aforismes de Joan Guasp

El passat dissabte dia 28 de maig el director d'aquesta revista, Joan Guasp, va presentar el seu nou llibre d'aforismes *Barçaforismes*, dins el marc de la Fira del Llibre, que va tenir lloc al passeig del Born de Palma. A la taula l'acompanyaren el periodista Pep Roig i el poeta Bernat Nadal, els quals comparteixen el barcelonisme amb l'escriptor.

La presentació es convertí en tota una declaració d'amor cap al Barça, especialment per la intervenció de Bernat Nadal, el qual comentà alguns dels aforismes del llibre tot demostrant una gran passió pel Futbol Club Barcelona, del qual destacà el caràcter de representació esportiva i sentimental dels Països Catalans.

Els aforismes toquen temes molt diversos, però sempre centrats en el Barça, tant en el vessant esportiu com en el vessant polític i sentimental.

Menys recursos per a la nostra llengua

Una de les mesures de reducció de la despesa pública que vol dur a terme el Govern de Francesc Antich és la supressió del COFUC, un organisme públic que en els darrers anys ha tingut com a tasca principal organitzar cursos de català per a adults.

La desaparició d'aquest consorci significarà, efectivament, un estalvi econòmic per a les arques públiques, però ho farà a costa de reduir l'oferta de cursos en un moment en què, per mor de la crisi econòmica, ha augmentat la demanda de formació per part dels ciutadans. Moltes persones

que han perdut la feina aprofiten el temps lliure per millorar la seva formació i moltes opten per aprendre català o per aprofundir-ne els coneixements com a eina per facilitar la seva reinserció en el mercat laboral o, simplement, per integrar-se dins la societat que els ha acollit. De cap de les maneres podem escapar les expectatives d'aquesta gent. Cal assegurar que hi hagi oferta suficient per cobrir tota la demanda. No pot ser que persones que vulguin aprendre la nostra llengua no ho puguin fer per qüestions econòmiques.

LLIBRES DE TOTS
ELS PAÏSOS
CATALANS

LLIBRES INFANTILS
I JOGUINES

LLIBRES DE TEXT

MÚSICA, PEL·LÍCULES
I JOCS D'ORDINADOR
EN CATALÀ

SERVEI DE LLIBRES
ESTRANGERS

Carrer d'en Rubí, 5 - Tel. i Fax 971 71 38 21
07002 Palma (Mallorca) - quart_creixent@quartcreixent.cat
www.quartcreixent.cat

Arts
XISCO
Gràfiques

carrer del baix riera, 1 - a
tel / fax: 971 47 57 54
07008 Palma de Mallorca

Cantabile i Air Soul al Concert del Torrent de Pareis

L'esdeveniment musical, organitzat per "Sa Nostra", serà el proper dissabte 4 de juliol, a les 17.30 hores.

Un dels esdeveniments musicals més singulars de l'estiu mallorquí és el concert anual al torrent de Pareis, que enguany vol captivar el públic amb l'actuació de Cantabile, The London Quartet, un conjunt procedent de Londres, considerat un dels millors grups vocals britànics.

La combinació de les tres veus

femenines i els dos violoncel·ls del grup Air Soul posaran la nota de color amb els seus arranjaments de cançons de gospel, pop i bandes sonores.

Els components d'Air Soul són professionals formats en disciplines tan diferents com la música clàssica i la moderna, el jazz o el teatre musical.

Un concert que s'organitza des de 1964

Les audicions al torrent de Pareis començaren l'any 1964 per iniciativa del pintor Josep Coll Bardolet (1912-2007), que, mogut per la voluntat de difondre la música coral, aleshores minoritària, trià aquest escenari natural per la seva bellesa i la seva sonoritat.

El pintor català, resident a Mallorca, estigué al capdavant de l'organització del concert durant vint anys, moment a partir del qual "Sa Nostra" n'assumí la continuació. Amb el pas dels anys, aquesta fita prengué força fins a arribar a congrega diversos milers de persones atretes per la conjunció meravellosa entre la bellesa del paisatge i l'harmonia de la música coral.

Els assistents al concert podran fer donacions que es destinaran al Programa d'Urgències Socials de "Sa Nostra".

MallorcaMón Festival + Cançons de la Mediterrània: un espai per a la cohesió social, amb Peret i Femi Kuti

TEXT: MACIÀ CALAFAT

Tot està a punt per a la propera edició del MallorcaMón Festival, la trobada musical que organitza l'Obra Cultural Balear per promoure l'intercanvi de cultures mitjançant el llenguatge universal de la música. Serà el divendres 23 de juliol al Parc de la Mar de Palma, i en aquesta ocasió es farà conjuntament amb la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Palma dins el marc del cicle Cançons de la Mediterrània. Hi participaran els mallorquins Els Sonadors dels Vuit Vents, formació que interpretarà temes del folklore mallorquí; el català Peret, el rei de la rumba, i el nigerià Femi Kuti, renovador del jazz-funk i del hip-hop africà. El concert és gratuït i obert a tothom.

El MallorcaMón Festival va néixer el 2005, quan l'Obra Cultural Balear va decidir apostar per una línia de treball intercultural que partia de la constatació dels canvis produïts a la societat mallorquina com a conseqüència de l'arribada de gent de tot el món, especialment d'Amèrica Llatina i del Magrib. L'Obra Cultural Balear va encetar una interlocució amb aquests sectors socials nous, i la millor manera d'arribar-hi va ser per mitjà del llenguatge universal de la música. D'aquesta manera, va néixer el MallorcaMón Festival com un intent de fusionar les diferents cul-

tures que conviuen a Mallorca juntament amb la catalana. L'espectacle combina expressions culturals catalanes amb les d'una de les comunitats presents a Mallorca. D'aquesta manera contribueix a l'acostament entre cultures. El MallorcaMón Festival és un clam contra el racisme i a favor de la convivència. A la primera edició, que va tenir lloc el juliol de 2005, hi varen participar el cantant senegalès Youssou N'Dour i els grups catalans Els Pets (pop rock) i Al-Mayurqa (folk). A la segona, del 2006, hi actuà Cheb Khaled, el rei del rai, cantant de fama internacional amb una gran popularitat a Europa i a tots els països àrabs, acompanyat d'Antònia Font i Música Nostra. El 2008 va ser el torn dels xilens Quilapayún i dels mallorquins Cap Pela. A la darrera edició, el 2009, hi va participar el mític cantautor cubà Pablo Milanés i els mallorquins Tiu.

L'edició d'enguany també tindrà

un cartell d'excepció. Femi Kuti ens aproparà amb la seva música a la situació política i social que es viu a Nigèria. Des que el 1986 Femi formà la seva pròpia banda, Positive Force, es va establir com un artista independent del seu pare, però compromès amb uns mateixos ideals, el seu país i els drets dels seus ciutadans. Nombrosos treballs han fet que Femi Kuti rebi el reconeixement internacional, àlbums com *Shoki-Shoki* o *Fight to win* revelen la seva gran herència afrobeat i ens acosten també a sons nous de jazz funk i fins i tot a alguns tocs de hip-hop. Altres àlbums destacats són *Africa shrine* i *Day by day*.

Peret, nom artístic de Pere Pubill Calaf, és un dels màxims exponents de la rumba catalana. Va refundar aquest estil a partir de la fusió del rock, el *tanguillo* flamenc i el mambo cubà. És autor de cançons com *Una lágrima* i *Borriquito como tú*, que el convertiren en una de les figures més populars de la

dècada dels setanta. Compromès amb el poble gitano, al qual pertany, ha tret alguna cançó en llengua romaní i també canta ocasionalment en català. Després d'una breu retirada als anys vuitanta, retornà als noranta com a compositor i productor d'altres artistes de rumba. El 1998 va rebre la Creu de Sant Jordi. L'any 2000 enregistrà un nou disc *Peret: Rey de la rumba*, al costat de solistes i grups de pop com Jarabe de Palo, Carlos Jean, Javier Muguruza i David Byrne (de Talking Heads).

Per últim, els sineuers Els Sonadors dels Vuit Vents aportaran la representació de la cultura popular mallorquina, amb una actuació que presentarà temes del seu primer disc, *Altres coses*.

En suma, el MallorcaMón Festival tornarà a ser un espai per a la convivència i l'intercanvi entre persones provinents de diferents cultures que farà del català l'idioma de cohesió social.

CLAB: oportunitat de negoci per a les empreses del sector audiovisual

Potenciar i aprofitar les sinergies entre els agents del sector audiovisual de les Illes per situar les Balears com a referent per la seva competitivitat i la seva capacitat d'oferir projectes i serveis d'àmbit global, és el que motiva el dia a dia del Clúster Audiovisual de les Illes Balears. La indústria audiovisual és un sector transversal estratègic de l'economia balear, proveïdor de continguts a la resta de sectors econòmics.

Jornades de Pitching.

El Clúster Audiovisual de les Illes Balears (CLAB) és una plataforma de negoci impulsada pel Govern de les Illes Balears orientada a promoure la incorporació de la tecnologia i la innovació en la indústria audiovisual de la comunitat autònoma. Reuneix les principals televisions, productores, exhibidores i distribuïdors, així com institucions i professionals vinculats al sector audiovisual de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

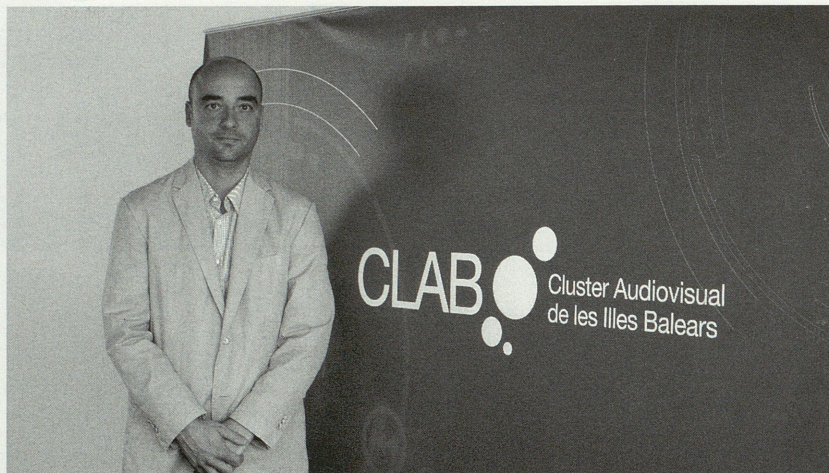
Els objectius del clúster* són generar sinergies entre els seus membres i promoure la col·laboració i la competició entre les empreses del sector. O sigui: el Clúster pretén enfortir el teixit industrial i, per tant, aconseguir més competitivitat del sector audiovisual de les Illes Balears i la visibilitat internacional mitjançant l'R+D, la innovació i la creativitat.

El CLAB treballa en el desenvolupament de projectes d'innovació, organitza cursos i jornades formatives i du a terme nombroses accions d'expansió. Així, es transforma en una oportunitat per als seus socis, ja que gràcies a la feina del clúster balear aquests poden proveir de continguts digitals altres sectors industrials de les Illes Balears, com el turisme i les seves activitats connexes.

Durant el primer any, s'ha concretat la incorporació de diverses institucions al CLAB mitjançant la signatura de convenis de col·laboració per desenvolupar accions concretes de suport a l'audiovisual balear. Així doncs, la Universitat de les Illes Balears, la Fundació Universitat Empresa, l'Associació de Productors Audiovisuals de les Illes Balears, la Cambra de Comerç de Mallorca, la Fundació Turisme Mallorca, Microsoft Innovation Centers Tourism Technologies i el ParcBit Desenvolupament, entre d'altres, col·laboren en projectes i actuacions promogudes pel CLAB.

Durant l'any 2009, es va crear la Red CAVE, xarxa dels clústers audiovisuals d'Espanya constituïda pels clústers de Galícia, el País Basc, Catalunya, Madrid, Extremadura, el País Valencià, Andalusia i les Illes Balears. L'objectiu estratègic d'aquesta xarxa és posicionar la indústria audiovisual a l'Estat i a Europa mitjançant projectes conjunts i actuacions orientades a sensibilitzar les autoritats competents de la importància de la indústria de continguts.

En els darrers mesos s'ha constituït, també, la Xarxa Interclúster de les Illes Balears, per unir i optimitzar els recursos de les agrupacions creades en el marc de la política de clústers del Govern de les Illes Balears. En

Germán Traver, president del CLAB.

aquests moments, s'articulen projectes de col·laboració conjunts.

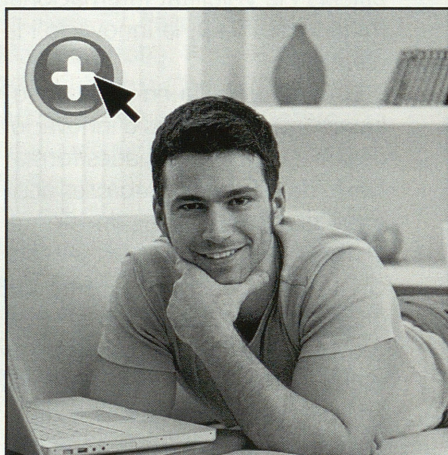
Un any de creixement continu

La posada en marxa del CLAB es remunta al mes de maig del 2009, moment en el qual se'n va inaugurar la seu al ParcBIT i es va signar el conveni de col·laboració amb el Govern de les Illes Balears. Dotze mesos després, el CLAB agrupa ja més de 30 empreses i 10 entitats del sector audiovisual de les Illes. Entre els membres es troben, per exemple: Palma Pictures, IB3 Televisió, Televisió de Mallorca, Singular Audiovisual, Quindrop Produccions Audiovisuals, 3D Videographics i la Fundació per a

la Formació i la Recerca, entre d'altres.

Durant els primers mesos d'existència, el CLAB va treballar decididament per posar en marxa la seva estructura, per dissenyar un pla estratègic a llarg termini i, sobretot, per posicionar-se com a referent a les Illes en matèria audiovisual i donar-se a conèixer a l'exterior.

Així doncs, amb el propòsit ferm de recollir coneixements per als socis i donar visibilitat als projectes que desenvolupen, el CLAB ha assistit a diversos fòrums audiovisuals d'Espanya, com el Mercat Audiovisual de Catalunya, el Saló Professional Audiovisual Broadcast, Forotec... En aquest sentit, el CLAB va ser un dels participants de la

> Ja podeu demanar hora al centre de salut per Internet al web www.ibsalut.es

És el canal més àgil i eficaç per demanar cita prèvia, fer canvis, actualitzar dades de la targeta, cercar dades d'un centre sanitari, formular queixes, etc.

Els tràmits són ben senzills, perquè a www.ibsalut.es trobareu un assistent virtual que fa de guia per als navegants amb menys experiència i respon oralment i per escrit als vostres dubtes.

> Ara, més a prop teu.

**Sempre
endavant**

darrera edició del FICOD, el Fòrum Internacional de Continguts Digitals, que es dugué a terme a Madrid del 17 al 19 de novembre. Aquest fòrum, que té la missió de desenvolupar i potenciar la indústria audiovisual espanyola, és un punt de trobada per a professionals de la televisió, el cinema, la música, l'oci digital, l'animació, la blocosfera, la publicitat interactiva i un llarg etcètera.

D'altra banda, el CLAB va estar present també en el III Fòrum Interclúster. En el marc d'aquest esdeveniment, tots els clústers assistents varen constituir la Red CAVE. Aquesta xarxa permet a tots els clústers audiovisuals d'Espanya treballar coordinadament. D'aquesta forma, es crea un entorn de col·laboració permanent, amb representació davant organismes estatals i internacionals, per poder desenvolupar conjuntament iniciatives innovadores i projectes.

Durant el 2010, està previst que empreses del CLAB participin a Conekid (Amsterdam), a Medimed (Sitges), a Animacor (Còrdova) i, una altra vegada, a FICOD (Madrid) i a Forotec (Palma).

Present i futur carregat de projectes

Actualment, el CLAB desenvolupa projectes, alguns en col·laboració amb altres clústers i reconeguts centres de coneixement. Una de les iniciatives més consolidades és Formateka, una plataforma de gestió del coneixement basada en continguts audiovisuals que combina diverses tecnologies, com l'*eye tracking* o la realitat augmentada, per incrementar la interactivitat en el procés d'aprenentatge. En aquest projecte, promogut pel CLAB, hi col·laboren la Fundació i2cat, la Universitat Politècnica de Catalunya i empreses de tecnologia internacionals. Es preveu que la plataforma estigui llesta l'any 2012.

L'observatori de nous perfils profes-

Firma d'un conveni amb la UIB.

sionals i formats audiovisuals és un altre dels projectes que el CLAB du a terme en la actualitat. Consisteix a fer un estudi del consum audiovisual a Internet, i aportar als agents econòmics, socials i polítics una informació actualitzada i sistematitzada d'experiències i innovacions en la producció, la distribució i el consum de continguts audiovisuals. La intenció del CLAB és poder oferir informació contrastada que ajudi les empreses que fan feina en el sector audiovisual a conèixer les tendències del mercat de continguts i així poder descobrir models de negoci nous.

Així mateix, el CLAB, convençut que la indústria del cinema promou el territori com a destinació turística a baixíssim cost, ha posat en marxa dues iniciatives: Illes Balears Film Comissió i Film Travelling. La primera, que té el suport de diverses institucions, consisteix a crear oficines de promoció audiovisual que facilitin a les productores tota la informació necessària per dur a terme un rodatge o altres activitats audiovisuals. L'altre projecte, que es desenvolupa amb la col·laboració del Centre d'Innovació Turística (MICTT), té l'objectiu d'utilitzar escenaris de pel·lícules

rodades a les Illes com a reclam turístic. Així, per exemple, una imatge de *Lucía y el sexo*, de Julio Medem, connecta amb Formentera, o *El vent de l'illa*, de Ventura Pons, amb Menorca.

Particularment interessant són els projectes que desenvolupen les empreses del grup de treball d'animació i 3D, en què participa, també, el laboratori d'animació assistida per ordinador de la UIB (LADAT), pioner en aquest sector i amb una experiència àmplia en la formació en aquest àmbit. En aquest moment, treballen en un projecte d'animació multiplataforma que els permetrà produir continguts exportables i de qualitat altíssima.

*Un clúster és una agrupació d'empreses i institucions que es dediquen a una mateixa activitat i que comparteixen un espai geogràfic i uns objectius estratègics a llarg termini. El clúster és una forma nova d'organitzar la cadena de valor basada en la idea que la proximitat de companyies permet una millor coordinació i més confiança. A més afavoreix la competitivitat del conjunt i promou la innovació en el sector empresarial.

[racó econòmic]

Les SICAV: còmodes, flexibles i de tot temps

BIEL MATAS

Quan aquest número d'EL MIRALL, del mes de juliol, ja es pugui llegir, qui sap quines coses hauran passat, ficats com estam dins el remolí d'esdeveniments de la situació econòmica que vivim. Amb tota seguretat, tindrem calor i l'IVA haurà crescut.

D'entrada, apujar l'IVA és un càstig a les classes populars. Si es tracta d'augmentar els ingressos, no seria sobrer fer una ullada a l'economia submergida, lluitar contra el mercat negre. Es diu que s'escatimen 38.000 milions d'euros i que, de cada 4 euros que circulen, 1 és diner negre en el sistema econòmic espanyol.

Encara que sigui només en l'àmbit divulgatiu, crec ben interessant que la gent sàpiga i conegui que des de fa molts d'anys existeix, sense modificació prevista, un «paradís fiscal» a Espanya: les SICAV.

Són societats d'inversió de capital variable (SICAV), societats anònimes acollides a la legislació específica d'institucions d'inversió

col·lectiva, el vehicle d'inversió favorit de les grans fortunes per la gestió flexible i el tractament fiscal: només l'1% de l'impost de societats (!), amb uns requisits pel que fa a la quantia de capital de la societat (exempció fiscal en la constitució, l'augment de capital, la fusió i l'excisió de la societat) i la condició —d'aquí això de «col·lectiva»— d'un mínim de 100 accionistes.

Controvertida qüestió la del nombre de socis, perquè, essent un instrument molt utilitzat per persones amb grans capitals, allò que es persegueix és el control absolut d'una persona o, a tot estirar, d'un grup familiar. D'aquesta manera ens trobam amb un titular més 99 persones interposades. En l'argot financer, aquests inversors ficticis són coneguts com a *mariachis*, fent cas a la ranxera que diu «con dinero y sin dinero hago siempre lo que quiero y mi palabra es la ley».

Assistim, doncs, a la transformació d'una institució d'inversió col·lectiva en una gestió individual de

carteres, amb la introducció de 100 inversors que realment no invertiran (en altres àmbits se'n diuen *testaferros*).

La competència del control fiscal de les SICAV recau en la CNMV (Comissió Nacional de Mercat de Valors), perquè quan correspongué a la inspecció d'Hisenda, fins al 2005, s'aixecaren actes precisament sobre els inversors ficticis, i el Tribunal Econòmic Administratiu Central les anul·là amb caràcter retrospectiu.

Ja veis tot el que subsisteix en aquests moments tan plens de mesures, retallades i contribucions forçadament solidàries. La figura de les SICAV romp la progressivitat (qui més té, més paga) que la Constitució estableix.

És necessari un mínim de legitimitat del sistema, amb una tributació que, encara que beneficiosa, no sigui purament simbòlica i, en conseqüència, escandalosa. També la desaparició dels paradisos fiscals internacionals no donaria peu a haver de tolerar aquests «muntatges».

De manera que el Govern té una sortida «a la carta» per a tots els rics a qui preocupa haver de contribuir de manera justa i equitativa en allò mateix que contribuïm els altres mortals i que amenacen d'endur-se els capitals a fora.

Fins i tot, s'estalvien una visita a les illes Caiman.

[el semàfor]

VERMELL

Al Govern valencià, que demostra una altra vegada la seva política nefasta cap a la nostra llengua: per voler eliminar la recepció de Catalunya Ràdio al País Valencià i per impulsar un decret que retalla l'ús del català a l'ensenyament primari, amb l'eliminació del Programa d'Incorporació Progressiva del Català. La Generalitat de Camps continua essent un forat negre per als drets lingüístics dels ciutadans.

GROC

Al Col·legi Oficial de Fisioterapeutes de les Illes Balears, per començar a introduir el català al seu web, que ja disposa d'una versió en la nostra llengua, com a mínim en les versions fixes. Es tracta d'una primera passa en el procés de normalització lingüística que cal remarcar. Cal que altres col·legis professionals de les Balears en prenguin nota.

VERD

A Apple, per incorporar, a la fi, el català en el sistema operatiu de l'iPhone, l'iPad i els iPod Touch. La decisió és el resultat d'una llarga campanya dels usuaris i és un reconeixement, per part de l'empresa, de la importància de la llengua catalana en les noves tecnologies. Una passa endavant que haurien de seguir altres grans empreses del sector.

OFICINA DELS DRETS LINGÜÍSTICS

L'Oficina dels Drets Lingüístics és un mecanisme de defensa contra les agressions lingüístiques pel fet d'expressar-se en català. Si heu patit alguna agressió o discriminació per raons de llengua, podeu fer-ho arribar a l'Oficina pels mitjans següents:

Correu electrònic: drets@ocb.cat

Correu postal: Oficina dels Drets Lingüístics

C. del Pare Bartomeu Pou, 31, baixos

07003 Palma

Telèfon: 971 723 299

Llibres bons per a temps de calor i d'oci

BIEL MESQUIDA

EL BORN PLE DE LLIBRES. La Fira del Llibre de Palma sempre m'umpli d'alegria. Encara que les casetes com haimes no m'agradin, encara que m'estimaria més que hi hagués llibres als dos costats del passeig, encara que la sala d'actes sigui molt cutre, encara que voldria més ordinadors per consultar novetats i antigors, etc. Així i tot, veure com els llibres omplen el primer passeig ciutadà em sembla una festassa. M'he passejat un parell de dies per la fira. Els llibreters no estaven gaire contents. Es respira la crisi, encara que el llibre sigui un bé que té un públic fidel, no es considera de primera necessitat. Els escriptors signaven llibres. He vist les cues de J. C. Llop amb el seu text *En la ciudad sumergida* (RBA Editores), que ja va per la tercera edició. He vist

molts de lectors de poesia que demanaven la signatura de Sebastià Perelló i el seu *Percaceries* (Leonard Muntaner Editor). He vist també autors ben diversos com Miquel López Crespí, Gabriel Janer Manila, Agustín García Mallo o Carles Manera que no perdien calada. He vist aquestes cantadores i compositores populars, Les Llunàtiques, que feien una magnífica actuació a mitjan horabaixa omplint amb les joies de la música i la poesia tot el recinte. He trobat un fotimer de gent. I he seleccionat aquests llibres per als aimats lectors.

L'ORDRE NO TÉ GENS D'IMPORTÀNCIA. Marisa Madieri és una bona escriptora i, també, va ser la dona d'un altre escriptor excel·lent

t e n d è n c i e s
[llibres]

MARISA MADIERI

minúscula

Verd aigua

Postfaci de Claudio Magris

que és Claudio Magris. Va néixer a la ciutat de Fiume –l'actual Rijeka de Croàcia– i, com molts italians, tres-cents mil, va viure devers el 1947 un èxode cap a Trieste. Aquest fet és el pal de paller d'aquest dietari meravellós, *Verd aigua* (Editorial Minúscula), en què la Madieri amb una senzillesa, una transparència i una força extraordinàries ens conta les fetes de tota casta que marcaren la seva infantesa amb l'àvia Quarantotto com una figura senyera. També, d'una forma exacta i subtil, ens descriurà, amb tot de vivències personals per definir un drama històric, com eren les persones amb les quals va créixer i l'atmosfera del camp de refugiats de Silos de Trieste on va viure. La seva escriptura s'insereix en la rica tradició de la literatura triestina de frontera entesa com un pont per trobar l'altre i no com una barrera per rebutjar-lo. La seva lletra, que té com a protagonista el

pas del temps, et caça des del primer moment i no pots deixar de llegir els pensaments ni les històries d'una dona sensible i sàvia que et parla a cau d'orella, com una amiga de tota la vida. Inoblidable!

Joe Brainard és un escriptor nord-americà i un artista polifacètic que ens ha deixat un llibre sensacional: *Me'n recordo* (L'Avenç). Vet aquí un parell dels records que formen la matèria del llibre. «Recordo que bufava les bosses de paper per poder-les petar. Recordo els polos, de nata, de xocolata o de fruita, que es partien (normalment) en dos trossos. Recordo la corona d'estrelletes que apareixia als dibuixos animats quan algú s'havia fotut un cop al cap. I les bombetes enceses

que indicaven les idees brillants. Recordo els llençols freds a l'hivern. Recordo que no em refiava de les olles a pressió. Recordo mirar-me al mirall i no reconèixer-me. Recordo la tardor. Recordo que m'encantava l'olor de l'esmalt d'ungles.» No ho trobau meravellós i entenedidor? Un llibre per desembafar, per fruir amb solitud total i poder riure i plorar i cridar i cantar! Un llibre per llegir als amics. Una traducció fantàstica de l'amic i escriptor Màrius Serra. Gràcies! Un llibre per començar a fer un mateix els propis «Me'n recordo» com el Georges Perec, que va escriure a partir d'aquí els seus *Je me souviens*. Gràcies, amic Josep Maria Muñoz, director de la revista

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

CINEMA DEL SEGLE XX

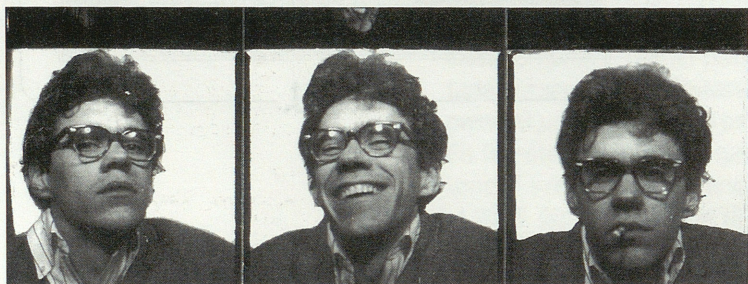

EL TALL

Joe Brainard Me'n recordo

Traducció de Màrius Serra

L'Avenç, per haver publicat aquesta joietta calidoscòpica i poètica.

Això sembla el paradís! (Viena Edicions), de John Cheever, és una novel·la curta escrita per un dels mestres del relat breu. Recoman abans de res i com a joia magnífica i rara el llibre *Contes* (Editorial Proa), en què es recull una selecció del bo i millor de la seva obra, que l'ha fet ser reconegut com el pare del *dirty realism*. *Això sembla el paradís!* la va acabar l'any 1982, que va ser l'any de la seva mort. Ell sabia que era un home a punt de fer el bategot i en aquest mo-

ment abandonà l'amargor i la tristesa que amara gran part de la seva obra per donar-nos un text lluminós amb un final entenedor. «Aquesta història s'ha de llegir al llit, una nit de pluja en una casa vella», amb aquest inici ja ens endinsam, a través d'una prosa lírica, plena de nostàlgia i de fiblades fortes, en la vida de Lemuel Sears, un home vell que pot lluitar per tornar a trobar un amor, que pot invertir diners i energia a salvar la llacuna de la construcció d'un abocador, que pot recordar els paisatges de la seva infantesa. En

aquesta novel·la apareixen totes les seves obsessions. Homosexualitat reprimida o culpable, dones fàliques, carn contra esperit són alguns dels grans temes amb què s'enfronta el protagonista, que lluita contra les màfies que volen fer malbé el paisatge de la seva infantesa. La relació amb una dona molt jove, Renée, i amb un ascensorista, Eduardo, accentuen les contradiccions d'un home que cerca desesperadament la redempció. Entendridora!

Thomas Pynchon és un escriptor que fugí dels periodistes i no difondades personals. Les seves obres l'han col·locat en la llista dels millors autors contemporanis i el seu nom sona per al Nobel. *Vineland* em va entusiasmar. Ara, acaba de sortir *A contrallum* (Amsterdam Llibres), que és un totxo de mil planes que recoman com la millor lectura de l'estiu. És un llibre ple de suggeriments, ple de misteris, ple d'incerteses, ple d'aventures. Uns diran que és un pamflet ecologista. D'altres un drama bèl·lic. Uns altres l'entendran com un jeroglífic literari. Els de més enllà el classificaran com un llibre de ciència-ficció o un assaig científic o un acudit llarguíssim o una al·legoria del món actual. I si em demanassin a mi diria que és una novel·la feta com un trencaclosques gegantí en què el lector passa gust de perdre's entre territoris que travessen l'invisible, l'imaginari i l'inimaginable. Un escriptor que ja es pot considerar un clàssic contemporani i que entusiasmarà els amadors de la literatura de qualitat, aquella que es pot llegir i rellegir a voler. Indispensable!

Arenal

Pça. Gaspar Rullan, 5 · 07600 Palma
Tel. 971 492 866
bibarenal@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Casal Solleric

Passeig del Born, 27 · 07012 Palma
Tel. 971 722 092
De dilluns a divendres de les 8.30 a les 14.30 h
Dimarts també de les 17 a les 20 h
Especialitzada en art

Coll d'en Rabassa

Albuera, 1 · 07007 Palma
Tel. 971 490 354
bibcoll@a-palma.es
De dilluns a divendres de les 16 a les 21 h
Dimarts i dijous també de les 10.30 a les 13.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Cort

Pça. de Cort, 1 · 7001 Palma
Tel. 971 225 962
bibcort@a-palma.es
De dilluns a divendres de les 8.30 a les 20.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Establiments

Carretera Esporles, 74 · 07010 Palma
Tel. 971 765 192
bibestabliments@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Gènova

Barranc, 22 · 07015 Palma
Tel. 971 405 481
bibgenova@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Indioteria

Gremi Tintorers, 2 · 07009 Palma
Tel. 971 207 505
bibsaindioteria@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Josep M. Llopart

Emperadriu Eugènia, 6 (S'Escorxador)
07010 Palma
Tel. 971 753 942
bibjmllopart@a-palma.es
De dilluns a divendres de les 8.30 a les 20.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h i de les 16 a les 20 h

Molinar

Xadó, 3b · 07006 Palma
Tel. 971 247 649
bibmolinar@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Olivar

Plaça de l'Olivar, ed. Mercat de l'Olivar, 1ª pl.
07002 Palma
Tel. 971 726 580
bibolivar@a-palma.es
De dilluns a divendres de les 8 a les 14 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Polígon de Llevant

Ciutat de Querétaro, 3 · 07007 Palma
Tel. 971 242 155
bibpoligondellevant@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Rafal Vell

Joan Estelrich Artigues, 50 · 07008 Palma
Tel. 971 474 414
bibrafalvell@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Ramon Llull

Institut Balear, s/n · 07012 Palma
Tel. 971 299 260
bibramonllull@sfa-palma.es
De dilluns a divendres de les 8.30 a les 20.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Sant Jordi

Pau Bouvy, 31 · 07199 Palma
Tel. 971 742 036
bibsantjordi@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Santa Catalina

Fàbrica, 34 · 07013 Palma
Tel. 971 286 069
bibstacatalina@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Ses Veles

Biblioteca Joan Alcover
Joan Alcover, 28 · 07006 Palma
Tel. 971 771 724
bibjalcover@a-palma.es
De dilluns a divendres de les 8.30 a 20.30 h
Dissabte de les 9 a 13 h

Son Cladera

Cala Mitjana, 41 · 07009 Palma
Tel. 971 470 839
bibsoncladera@a-palma.es
Dilluns i dimecres de 9 a 13.15 h
De dilluns a divendres de les 15.30 a les 21 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Son Ferriol

St. Joan de la Creu, 43 · 07198 Palma
Tel. 971 429 856
bibsonferriol@a-palma.es
De dilluns a divendres de les 16 a les 21 h
Dilluns i dimecres també de les 10.30 a les 13.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Son Forteza

Sant Isidre Llaureador, 25 · 07005 Palma
Tel. 971 243 983
bibsonforteza@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Son Gotleu

Josep Garcias 2b · 07008 Palma
Tel. 971 273 507
bibsongotleu@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Son Rapinya

Catalina March, 4 A · 07013 Palma
Tel. 971 792 337
bibsonrapinya@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Son Sardina

Camí Passatemps, 123 · 07120 Palma
bibsonsardina@a-palma.es
De dilluns a dijous de 9 a 11 h
Divendres de 9 a 12 h
De dilluns a divendres de 16 a 21 h
Dissabtes de 9 a 13 h

Son Ximelis

Cap Enderroc, 14 · 07011 Palma
Tel. 971 791 233
bibsonximelis@a-palma.es
De dilluns a dijous de les 15.30 a les 21 h
Divendres de les 10 a les 13 h i de 15.30 a 21 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Terreno

Dos de Maig, 1 · 07015 Palma
Tel. 971 737 709
bibelterreno@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous
de les 15 a les 21 h

Fundació Yannick i Ben Jakober: el mecenatge de la bellesa

TEXT: JOSEP MARIA ALAMINOS

Vu Cao Dam. *Tête de jeune fille*, 1927.

Alcúdia disposa d'un espai on l'art i la cultura es posen a l'abast del visitant, que, de ben segur, se sorprendrà amb les col·leccions que ofereix la Fundació Yannick i Ben Jakober. Situada en un paisatge idíl·lic i envoltada de natura, la Fundació té com a finalitat conservar i restaurar béns del patrimoni històric i promoure el foment de les belles arts en general, i de la pintura i l'escultura en particular.

Ben Jakober i Yannick Vu formen una parella de creadors que projecten en el seu treball, de manera individual o conjunta, la seva particular reflexió sobre l'evolució de la història de l'art, que revisa i interpreta obres significatives de les civilitzacions i de grans artistes que ens han precedit. A la fundació trobarem mostres excel·lents dels seus treballs, però també un seguit de peces artístiques que ocupen els diferents espais expositius del centre.

Història d'un somni

Yannick Vu (Montfort-L'Amaury, França, 1942), presidenta de la Fundació, va créixer en el si d'una família lligada a les arts plàstiques i a la música. És filla de Vu Cao Dam, famós pintor i escultor vietnamita, i sa mare era una pianista francesa. Es va casar amb el pintor italià Domenico Gnoli, i fou amb ell que va conèixer Mallorca. Gnoli va morir l'any 1970, però la seva obra s'havia consolidat ja en l'àmbit internacional. El 1972, Yannick Vu es casa amb Ben Jakober. Jakober (Viena, 1930) és fill d'una família de la burgesia hongaresa, grans col·leccionistes d'art impressionista, i va passar la infància i la joventut a Anglaterra.

Yannick Vu és pintora de formació i s'inicia en l'escultura a partir dels anys vuitanta. Des dels anys seixanta, exposa regularment a

tendències

L'art

D'esquerra a dreta: *Have a good year, 7/11*, d'Antoni Miralda, 1995; *How high the Moon*, de Shiro Kuramata, 1986; *Spectator*, d'Alan Rath, 1989

Europa i als Estats Units. Ben Jakober inicià l'activitat artística encoratjat per Yannick, als quaranta-cinc anys, i es va decantar primordialment pel camp de l'escultura. Treballa les resines de poliuretà, el metall, la pedra, la instal·lació i el vídeo i, últimament, la fibra òptica. Ha exposat en multitud de museus, i ha participat en nombroses biennals d'art. Des de 1992, Ben Jakober i Yannick Vu treballen i signen els seus treballs conjuntament i duen a terme mostres arreu del món.

L'any 1993, el matrimoni fa realitat el seu somni de crear una fundació amb la qual posar a l'abast del públic les seves col·leccions. Compten des del principi amb el suport del banquer i filantrop Georges Coulon Karlweis, amic seu, a més de nombroses personalitats lligades a l'art i al mecenatge.

La finca sa Bassa Blanca, seu de la Fundació, ha passat per diferents etapes al llarg de la seva història. En els seus orígens es tractava d'una casa de camp mallorquina. Durant la Guerra civil i fins als anys setanta, la finca era una base militar, per la seva situació estratègica

al costat del mar i la muntanya. L'any 1978, la finca és adquirida per un consorci del qual formaven part Ben Jakober i Yannick Vu. En varen encarregar els plànols a l'arquitecte egipci Hassan Fathy (1900-1989), i és l'única construcció d'aquest arquitecte que hi ha a Europa. Les dependències del nou edifici, concebut com a *ribat*, s'organitzen entorn d'un pati central d'inspiració granadina, i la majoria d'elements que conformen la construcció són antiguitats procedents d'Andalusia i el Marroc.

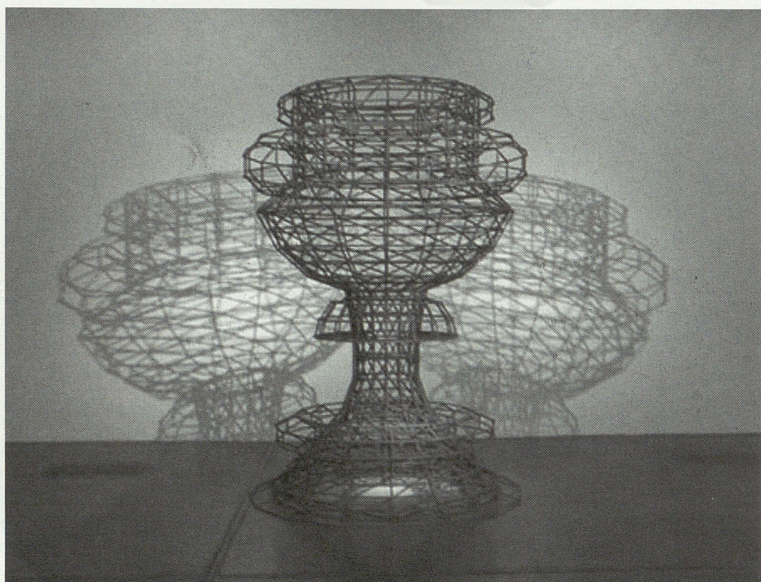
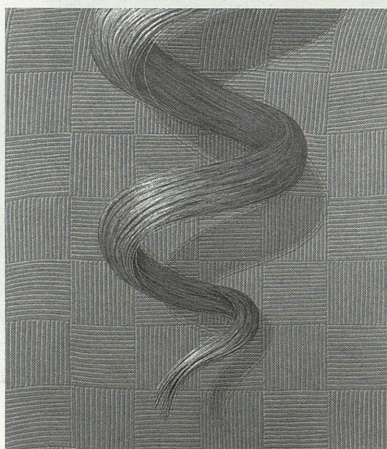
Nins

Amb l'aportació inicial dels fundadors, i amb l'ajuda d'altres col·laboradors, la Fundació ha estat capaç de reunir una col·lecció important d'obres d'art. El nucli principal és la col·lecció «Nins», que es va iniciar fa més de quaranta anys amb un quadre del pintor Joan Mestre i Bosch (1826-1893), *Retrat d'una nina amb cireres*. Les obres ocupen un antic aljub subterrani convertit en sala d'exposicions. La col·lecció està formada per més de 150 retrats

d'infants del segle XVI al XIX, procedents de diversos països europeus, sobretot de França, Espanya, Itàlia i els Països Baixos. Entre les peces, s'aprecien obres reconegudes internacionalment i la majoria s'exposen permanentment.

La major part dels quadres representen personatges de la reialesa o la noblesa durant la seva infància, encara que també hi ha alguns membres de la burgesia o de petites corts provincials europees. La col·lecció permet observar l'evolució dels vestits, dels accessoris, de les joguines i altres elements que formaven part de la vida quotidiana dels petits models. Algunes de les obres es varen encarregar per ser enviades a les diferents corts europees amb vista a una unió, per la qual cosa formen part d'una trama complexa d'aliances polítiques i familiars destinades a assegurar la supervivència de les principals dinasties reials i nobles d'Europa mitjançant el compromís i el matrimoni.

La Fundació té un programa d'exposicions temporals d'àmbit internacional i, per això, algunes de les obres han viatjat a destacats museus europeus i americans.

Ben Jakober. *Copa de Paolo Uccello*, 1991.Domenico Gnoli. *Curl*, 1970.

SOKRATES

De creació recent, l'espai subterrani Sokrates està concebut entorn de la instal·lació de Jakober/Vu, inspirada en la fórmula d'Einstein que defineix la relació espai-temps. La sala acull l'espectacular cortina de cristalls Swarovski, de 7 metres i amb més de 10.000 cristalls; una interessant col·lecció de màscares del Nepal; l'esquelet fòssil complet d'un rinoceront llanut siberià datat en el període del plistocè superior, i obres de Dolores Vita, Gerhard Merz, Miquel Barceló, Ben Jakober/ Yannick Vu, Allan McCullum, Ferran García Sevilla i José María Sicilia.

L'ala Karlweis

Al conjunt de sales de l'edifici principal s'ha integrat una selecció d'obres d'art contemporani. El primer pis acull deu maquetes que durant els anys noranta varen formar part de la instal·lació *Musev*, de Ben Jakober; la instal·lació de l'alemanya Rebecca Horn, titulada *Dreaming Stones*, i creada específicament per a aquest espai; la vídeo instal·lació *Water Fall*, de l'artista italià Fabrizio Plessi, i una selecció de quadres de Domenico Gnoli, pintats a Mallorca entre el 1967 i el 1969, entre els quals destaca *Curl*, la seva última obra. Entre els dibuixos, destaca la sèrie *Mons-tres*, per a la qual Robert Graves va escriure el text de presentació.

A la sala d'escultures, obres de Meret Oppenheim, Antoni Miralda, Vassilakis Takis i Alan Rath, entre d'altres. Al segon pis, les pintures i escultures de Vu Cao Dam (1908-2000), pare de Yannick Vu, considerat un dels millors artistes vietnamites del segle xx. La subtileza oriental de la mostra contrasta amb la bellesa de l'enteixinat mudèjar que cobreix la darrera sala, datat el 1498 i declarat bé d'interès cultural del patrimoni de les Illes Balears.

La biblioteca

La magnífica biblioteca de la Fundació conté gairebé 7.000 llibres especialitzats en art i història, catalogats recentment gràcies al programa Innopac Millenium, facilitat per la Universitat de les Illes Balears i compartit per la Xarxa de Biblioteques de les Illes Balears, que permet consultar-ne el fons a través d'Internet. La biblioteca inclou diverses obres d'art contemporani, com la roda de llibres *Llegir amb pressa*, de Ben Jakober i Yannick Vu, sis litografies de Miquel Barceló i dos retrats dels fundadors pintats pel seu amic Mati Klarwein.

Parc d'escultures

Als jardins i les zones verdes de la Fundació podem fer un recorregut pel parc escultòric, especialment dedicat al públic infantil, amb animals de pedra. Es tracta de peces de granit de grans dimensions, obra de Ben Jakober i Yannick Vu, que representen animals inspirats en peces arqueològiques actualment espargides per diversos museus del món. Al final del recorregut, una obra descomunal ens transporta 6.000 anys enrere, amb un conjunt de dotze megàlits que formen un el·lipse, amb pedres calcàries naturals, sense tallar, extretes de les muntanyes de Mallorca.

La fundació programa anualment un seguit d'activitats lúdiques i educatives, a més d'intercanvis artístics i difusió del patrimoni. Amb aquest magnífic contenidor d'art i cultura, Yannick i Ben Jakober manifesten la seva estima per Mallorca i ens ofereixen un espai de visita obligada, un espai fantàstic per gaudir de l'art en un entorn incomparable.

Fundació Yannick i Ben Jakober

Sa Bassa Blanca, Alcúdia

Contacte: 971 549 880

Web: www.fundacionjakober.org

EL MIRALL

FES-TE'N SOCI Emplena aquesta butlleta amb les teves dades i envia-la al fax 971 719 385.

Nom i llinatges

DNI o NIF

Data de naixement

Adreça

Població

Codi postal

Telèfon

Telèfon mòbil

Adreça electrònica

DADES BANCÀRIES

Nom i llinatges del titular del compte

Nom del banc o caixa

Adreça i població de l'oficina

Codi del compte del client

Entitat

Sucursal

DC

Número de compte

Sol·licit que carreguin al meu compte la quota:

Marcau amb una creu la modalitat de quota elegida. El cobrament s'efectuarà anualment mitjançant la presentació del rebut al banc o a la caixa.

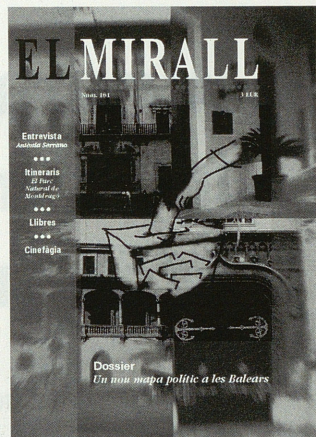
☐ 25,00 €

☐ Aportació especial (indicaue-ne l'import): €

Signatura de l'associat/da:

☐ Accept expressament els termes de la clàusula de tractament de dades *

*Clàusula de tractament de dades: D'acord amb la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, les dades recollides en aquest formulari s'inclouran en un fitxer automatitzat del qual és titular l'Associació El Mirall. Les teves dades es podran utilitzar per gestionar la teva col·laboració i per enviar-te informació de l'associació i d'entitats col·laboradores. Per exercir el dret d'accés, d'oposició, de rectificació o de cancel·lació, cal que enviïs un escrit adreçat a l'Associació El Mirall, carrer del Pare Bartomeu Pou, 31, baixos, 07003 Palma.

Itinerari literari de Blai Bonet

II. La mar santanyinera: Mondragó - Cala Figuera

TEXT I FOTOS: GASPAR VALERO

Itinerari:

Sa Barca Trencada
caló des Borgit
sa Guàrdia d'en Garrot
ses Fonts de n'Alis
s'Amarador
Cala Figuera

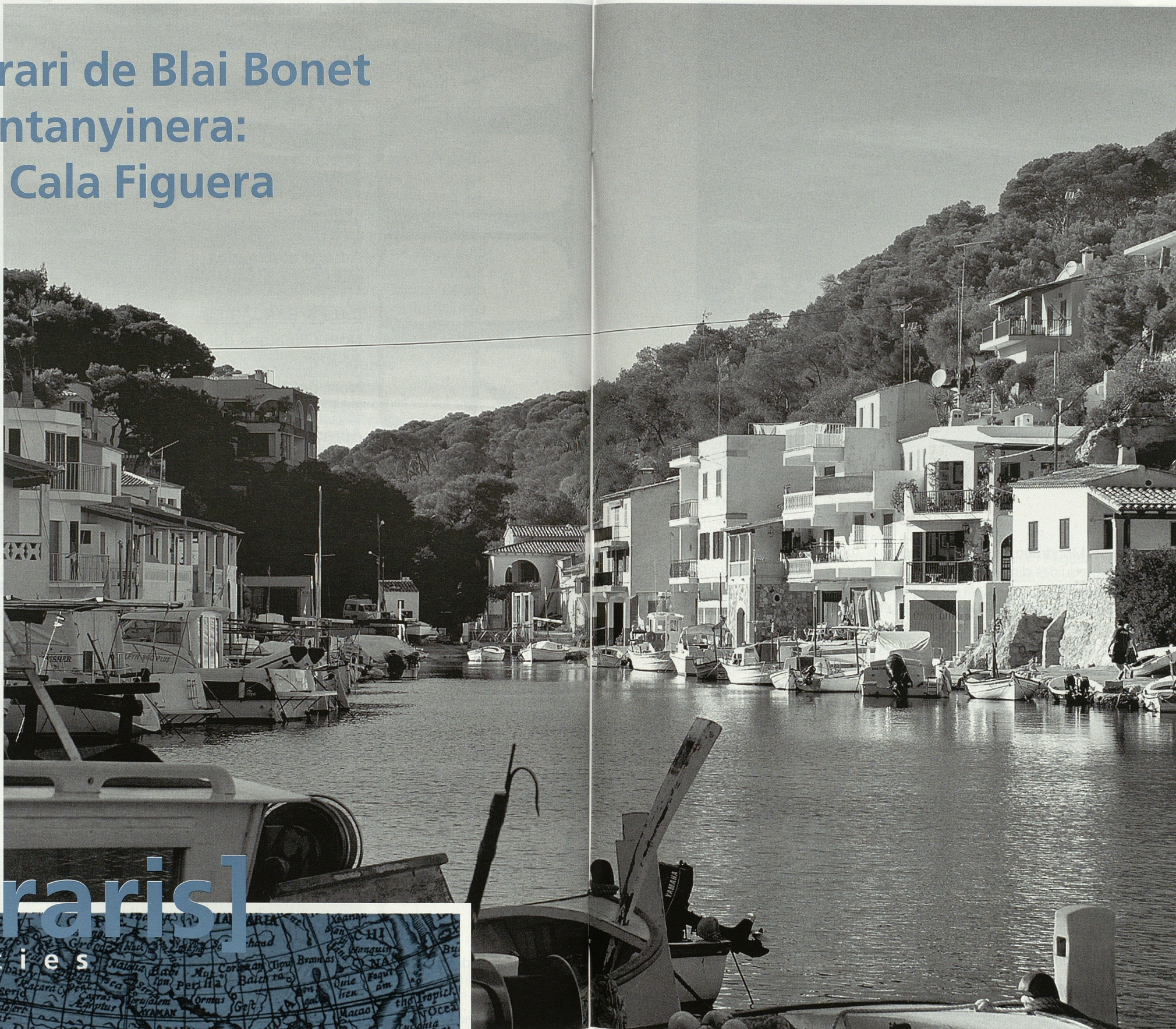
Cala Figuera.

[itineraris]
tendències

[48] El Mirall

[itineraris]

Proposam un itinerari ran de mar, colrats de poesia per les costes del migjorn mallorquí de la mà de Blai Bonet. Amb el poeta santanyiner coneixerem també un dels millors conjunts de cales verges del litoral mallorquí, alhora que el convertirem en paisatge emotiu, per la literatura que s'hi inspira. Per començar, proposam deixar el vehicle a sa Barca Trencada, indret al qual hem arribat des de Portopetro.

Sa Barca Trencada és actualment una cala urbanitzada, però val la pena descobrir la platja i els racons de la línia costanera. Amb l'hotel a l'esquerra, davallam directament a la cala. Davant la mar, a la banda dreta, vora les primeres roques, podem situar-hi un fragment del poema de Blai Bonet titulat «Cant espiritual», que fou publicat l'any 1953. Sa Barca Trencada és un indret protagonista dels versos de la composició: «Margarida, tornàvem pel camí / de la Barca Trencada. / Els arbres eren negres. La remor / la mateixa era de l'oberta tarda. / Per a veure'ns parlàvem. / Dúiem llargs troncs de pi / damunt el cansament de les espatlles, / pi sec per tenir un foc de viure junts / i edificats davant la roja flama. / No miràvem el cel, / tan alt damunt la terra negra i càlida. / Esment teni-

[49] El Mirall

Cala Figuera.

em del peu ferm i brusc / contra els clots fondos i la pedruscada. / Sota la blancor estesa / de l'estival, guerrera via làctia, / el camí anava paral·lel, terrestre, / estrellat de rodones pedres blanques. / El nostre cor vivia, / entre la pedra i les estrelles clares.»

Ja enfora dels hotels, en direcció

sud-oest, vers Mondragó, arribam a un caló de reduïdes dimensions des d'on podem pujar una escala i continuar pel vial asfaltat, amb xallets pels voltants. Quatre minuts més endavant, voltam a l'esquerra pel camí sense asfalt que, en dos minuts, entre pins, ens deixa vora el caló des Borgit (també hem vist

escrit el topònim amb les formes caló d'en Burgit i caló des Burgit). Arribam a la cala després de passar un portell. És una cala verge, una llengua de mar que arriba fins als pins de la vorera. Des de l'entrada a la cala, la vista s'esplaia pels redols de Mondragó.

Volem recordar en aquest itine-

www.esrefugi.es

ESQUI SNOW	ESCALADA	BARRANCOS ESPELEO	VIAJES	MONTEAÑA TREKKING	CAMPING	ORIENTACIÓ	CURSOS

DES DE 1976

ES REFUGI

ESPORTS D'AVENTURA

Via Sindicat, 21, Pati. 07002. Palma de Mallorca, Illes Balears. T 971 71 67 31. A/e refugi@base.net

rari el també poeta i activista cultural Josep M. Llompart de la Peña (Palma, 1925-1993); se'l considera, amb Blai Bonet, un dels màxims representants de l'anomenada generació dels cinquanta. Precisament, el primer llibre publicat per Llompart fou el titulat *Poemes de Mondragó* (1961). El poema que comença amb el vers «Asserenada amor, ja caminable» forma part d'aquest recull, i fou escrit el 1955; els versos finals diuen: «Mira la mar aquí, mira la lluita, / onada rera onada, ja amansida / fita de caminant, oberta porta / per a l'íntim repòs, mar del capvespre / -Odisseu ha tornat-, ja feta terra.»

Des de la platja del caló des Borgit, continuam cap al sud, vers Mondragó. Comencem a caminar pel camí ample i marcat, que en cinc o sis minuts arribaria al centre de Mondragó, a la cala de les Fonts de n'Alis; però no anam pel camí directe, sinó que prest voltam a l'esquerra, cap a la punta de sa Guàrdia d'en Garrot. Hi trobarem un niu de metralladores, un búnquer defensiu dels anys quaranta, que fou restaurat i, darrerament, netejat. A la vora d'aquest element defensiu, encara més a prop de la punta de sa Guàrdia, hi ha un cartell que ens informa de les diferents espècies d'aus marines que volen per la contrada: el corb marí, la gavina roja, el falcó pelegrí, el co-

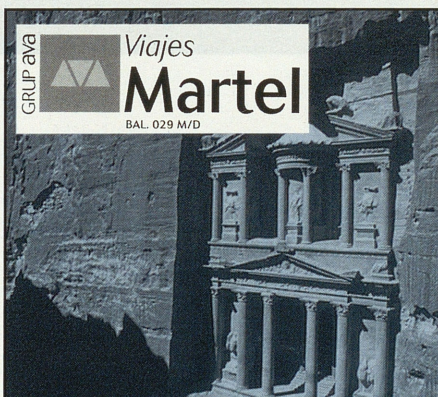

Amarador.

lom roquer i l'àguila peixatera. La panoràmica visual ens mostra l'altra vessant de Mondragó, entre la punta Blanquer i s'Amarador.

Aquí, a sa Guàrdia d'en Garrot, a Mondragó, marc paisatgístic que l'inspirà directament, situam la primera part del poema de Blai Bonet titulat «El mar de Mondragó». For-

ma part del recull *Comèdia*, publicat l'any 1960: «Amic clar com el pa, / quan la guerra civil d'Espanya alçava / la blancor dels camins, jo era un al·lot / que duia corns i escorça a les butxaques. / El foc del poble i el tigre terrestre / obscurien la calç a dins les cases, / i el noi, que ara no sóc, anava al mar /

GRUP AVA

Viajes

Martel

BAL. 029 M/D

CROÀCIAdel 12 al 19
de setembre**CROÀCIA AL SEU AIRE** Avió + cotxe **505 euros****DUBROVNIK** Avió + hotel ** **830 euros****DESCOBRINT DUBROVNIK** Avió + visites **1.135 euros****MERAVELLES DE CROÀCIA I ESLOVÈNIA** Avió + circuit **1.300 euros****CROÀCIA AL COMPLET** Avió + circuit **1.365 euros****CREUER A VELA ILLES DÀLMATES** Avió + creuer **1.290 euros****JORDÀNIA**del 12 al 19
de setembre**CIRCUIT JORDÀNIA amb WADI RUM I MAR ROIG** **1.131 euros****CIRCUIT JORDÀNIA, MAR MORTA I DAMASC** **1.306 euros**

Oms, 50 · 07003 · Palma (Mallorca) · Tel. 971 72 38 42 · Fax 971 72 69 42 · A/e: ventas@viajesmartel.com

de Montdragó i duia a la cintura / de cuiro una pistola niquelada. / Una mort de jugueta, noble amic, / una mort verda duia i disparava / als grocs narcisos de garriga, als cans / i als genolls de les dones florejades. / Jo era un nen de la guerra, un noi d'espines, / que, al costat de la mar de Montdragó / portava fil de pua a les entranyes. / Però avui he tornat amb la més tensa / i pura humanitat a la mata agra, / als pins verdíssims, a les roques grises / de verdor curta i ànima estepària. / He contemplat, entre l'ametlerar / color de rosa i els pins sobris, l'alta / mar violenta i l'altre nen pacífic, / que no vaig esser quan a morts jugava.»

La punta de sa Guàrdia d'en Garrot assoleix certa altura sobre la mar, mentre la nostra ruta tomba ja cap al nord-oest per resseguir la gran entrada de la cala bicèfala de Mondragó. Entre pins, observam a l'esquerra el terrat d'un escar de barques, usat per guardar les embarcacions petites. En tres minuts, sempre amb la mar a l'esquerra, arribam a la platja de ses Fonts de n'Alis, anomenada més genuïnament el caló d'en Garrot, la primera de les dues cales de Mondragó. A la vorera, hi situam la part final del poema «El mar de Montdragó»: «El camí pedregós, els blancs reclaus, / les parets grises i les castellanques / esparregueres, entre els pàl·lids pins / i la tanca aspra, secs de sol baixaven. / La terra de la pols arriba, tosca, / a la pols de la mar: la morta platja, / on no se mouen el card gris i ras, / la peluda alga i la groga lletrada. / El mar deixava en la banyada arena / una gràfica línia de mascara, / i enretirava, transparent i verd, / l'ona severa com les atzavares.»

Travessam la platja i guaitam cap a l'interior, amb el torrent que forma una zona humida de gran interès ecològic, denominada l'estany de ses Fonts de n'Alis, amb comunitats vegetals característiques, com l'herbassar de Ruppia, el salicornar,

Barca Trencada.

la jonquera, el canyissar de *Phragmites australis* i la bova. Algun hotel i alguns bars i restaurants ocupen part del rerefons de la platja. Vora l'estany de ses Fonts de n'Alis, hi situam aquest fragment del «Cant espiritual», de Blai Bonet: «La barca blanca, on nosaltres érem / mirant la costa que ens acompanyava, / sortia de la cala

com una àgil / caixa de noi que ha mort abans de ràbia. / Enfront quedaven les muntanyes grises, / el torrent estepari, l'espessa aigua / de l'estany ple de moscards verds i soques; / els horts, penosos de terra arenada. / Les roques, les terres s'enfosqueïen, / amb el sol lívid d'aquella hora baixa. / Els pins eren molt verds; les ones, grises. / El

vent, de terra. Dues boires, blanques. / Nosaltres érem una gravetat / amb cabells blancs, que dins el mar bogava, / entre l'antiga joventut del món: / l'ona foscant i la clara vaira, / les penyes blanques, els coloms marítims, / les mates primes, verdes i arrapades. / I la platja (miràvem des de popa), / on en Gep i una gossa se cobrien, /

damunt la grisa arena abandonada.»

Des de la platja de ses Fonts de n'Alis —o el caló d'en Garrot—, anam pel vial encimentat que discorre ran de mar cap a s'Amarador. La forma encisadora, entreforcada, de cala Mondragó se'ns dibuixa perfectament en aquest espai entre les dues endinsades de

mar. Un escar amb la caseta al capdamunt, com en simbiosi, fita la vora de davant. A mitjan camí, vora les roques, feim una aturada per recordar el poema «Soledat oberta», el primer poema del primer gran llibre de poemes de Blai Bonet, *Entre el coral i l'espiga*. Diu Àlex Susanna: «Hi trobem la consciència del dolor, del dolor físic, com una companyia inguarible que condicionarà tota la seva vida [...] el naixement d'aquesta 'veu plena de nius' que el poeta rep de Déu com un do compensatori: l'aparició de la facultat creadora del llenguatge. Després, la consciència de la impossibilitat de conciliar desig i realitat... Finalment, la constatació que tot això no origina 'pena', car ell decideix 'viure' a través dels altres, dipositar la vida en altri [...] una reacció contraposada de joia i vitalisme.» El poema apareix datat el 1951; un fragment diu així: «Em dol tot, fins la camisa, / a damunt el pit cremat. / I les paraules em nafren / quan sonen damunt la llengua / amb el seu significat. [...] / És curiós... però jo no tenc pena. / És ver que ja fa temps no he vist estrelles, / ni aquell mar tan senzill que va a la platja / plena de lliris blaus, callada i sola. / És cert. Hi ha poques coses d'alegria. / Però sempre hi ha un brot de taronger / que va, en silenci, cap a la taronja. / I humils pedres que, per primera volta / se senten àngel, tirades a una fruita, / o a un aucell, que haurà tingut la sort / de morir-se a l'aire. / És curiós... Jo som d'aigua de mar, / i és com si fos de canyamel el cor / d'eixa ona meva, repetida i blava. / Tots els que estau contents: / el sol i el meu cor van amb vosaltres.»

Arribam així a s'Amarador, cala verge amb arena i teló de fons de dunes, amb pins, ullastres i alguna alzina mig perduda. Es conserva la zona humida del torrent de s'Amarador i, terra endins, encara s'alcen, humils i arrelades, algunes barraques de roter amb curucull.

Caló des Borgit.

Diu Jaume Vidal Alcover que els elements bàsics de la poètica de Blai Bonet són la «fauna i flora camperola, reiterada referència al color, paisatge ponentí, religiositat, o, millor dit, atenció a la litúrgia catòlica, sensualitat». El poema «Mar adolescent» forma part del recull *Entre el coral i l'espiga*; segons Vidal Alcover, és de clara inspiració lorquiana: «Hort de llimones i gínjols / i bellveures vora el mar. / Nacre verd amb ulls de plata, / mar saliner de setze anys. / Aquest noi, com se revincla / per veure l'horta i el camp! / Canaris de llimonera / volen els seus dits de sal. / —Deixau-me saltar l'arena. / Tallau-me els penyals d'aram, / i els pins d'or que sempre canten, / remulls de llum, inclinats...! [...] / Hortolans, deixau la sínia, portau llimones al mar...!»

A s'Amarador, captivats pel paisatge, també llegim el poema

«Germà del mar», en què el poeta santanyiner es fon amb la mar. Com diu Margalida Pons: «En *Entre el coral i l'espiga* Blai Bonet inicia un moviment centrífug de dissolució en les coses, com si volgués fondre la seva personalitat en l'entorn per tal d'explicar-lo i participar de la natura de cada objecte. [...] El poeta és un mèdium, l'ésser que vincula les esferes humana i divina»: «Analitzau-me la veu / que al coll em neix un pinar. / Mirau si té blaus de mar / la meva paraula en creu. [...] / Amics, desfermau la nau / i navegau damunt mi. / Llescau-me el cor submarí / vora els pins d'aigua, i menjau. / Pescador de volantí, / quan s'agenolli la tarda, / sots l'últim cel de donarda, / aucells de sal caça en mi. / Mirau-me sempre els balcons / de la meua veu de mar, / cridant: 'Baixau a caçar / déntols al bosc del meu

fons! / Esbajoca el meu color, / pescador. / Mira quants de blaus hi tenc, / pescador. / Tu sabràs si som com l'altre, / que viu sense ombra, d'esquena, / pescador...!»

Si ens espera el vehicle en aquesta part de la passejada, vora s'Amarador, hem de sortir de la platja en direcció a migjorn. Deixam a l'esquerra un tirany que ressegueix la costa i pujam pel camí principal. Arribam a l'asfalt i, alguns minuts més endavant, a la dreta, compareix la zona de l'aparcament. En el recinte, es conserva la barraca de Ca na Muda. És una construcció tradicional segons l'estil de les barraques de roter; consta de dues parts, una amb coberta de curucull. Però... si hem de recuperar el vehicle a sa Barca Trençada, haurem de tornar enrere i, des de ses Fonts de n'Alis, anar directament al caló des Borgit i, tam-

bé per via ràpida, a sa Barca Trençada. Una vegada que hem agafat el vehicle, ens dirigim cap a Cala Figuera, indret tan estimat per Blai Bonet, on clourem aquesta passejada paisatgística i literària amb dos poemes més. El primer es titula «La cala», del recull *Entre el coral i l'espiga* (1952). Sens dubte, aquesta cala de pescadors inspirà el poema blaibonetjà. Podem situar-ne la lectura a l'entrada de la llengua d'aigua de migjorn de Cala Figuera, anomenada el caló d'en Busquets, vora les barques dels pescadors: «Obriu-me dins el mar, vells pescadors, / que m'entri de verdor una alenada / que tingui llum de barques i pinar, / i el sol em transparenti el joc de l'aigua. / Carritxeres de sol. El mar dibuixa / blancors i morenors de les terrasses, / que guaiten, sota una ombrel·la verda, / a la fira de llum, il·luminades. / Dormides xarxes fosques pels murs blancs: / el sol hi

juga, aranya entre les malles. / Tot dorm un somni verd; només el sol / llança una pluja d'or als pits de Dànae. / Un molí d'alegria tenc al cor... / Moliners, moliners d'aigua salada: / per caló del meu cos, lent, hi desfila / un horabaixa mariner del Carme.»

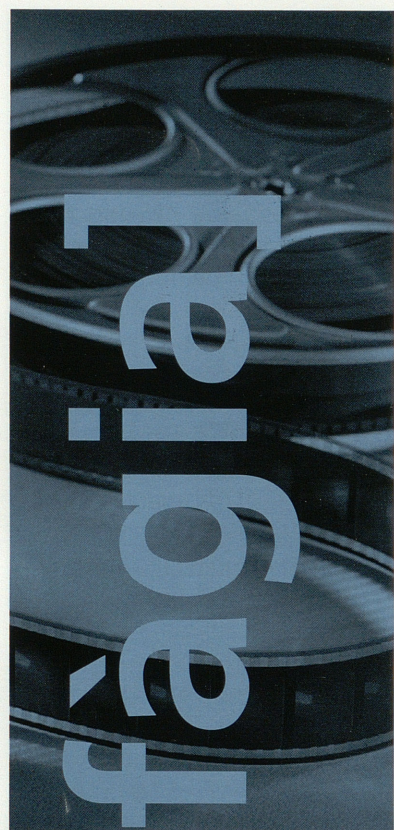
Vorejam el pintoresc caló d'en Busquets, curull de barques, pel vial de fusta, i ens situam arran de l'altra entrada d'aigua de Cala Figuera, dita el caló d'en Boira. Hi evocam el poema «Mar en calma (Caló d'En Boira)»: «Jo l'estim molt, a la mar, / a la mar verda, ensopida, / allargada dins el llit / de blau color, color lila. / Que no sap si té pinar / ni escorces plorant resines. / Que només es mou un poc, / si una barca li esgarrinxa / la pell de nereida verda, / que li tenyeix les anguiles... / A la mar santanyinera, / voluntat d'herba florida! / Sempre vestida de sol / i rames de pi que et miren... / Mirant-te els pei-

xos de l'ànima... / Mar verda, rius verda vida / estirant-te dins el llit, / dins un xal gris de calitja. / Ai de la mar, la mar blava! / Ai de la lila, mar lila! / De salat que té el color / el sol la vol per amiga, / si el cel és blau, ella és verda. / Ni mira el cel, de tranquil·la. / Tomba l'espatlla als cantells / verds del fonoll de marina, / i dóna lliçó d'escumes / als marges de margarides. / Si jo fos el mar, eix mar, / la barca, com dormiria! / La soledat del meu pal / amb escuma de gavines... / A sota d'un cel ben blau / i a sobre d'un mar ben lila. / El meu gest salat dins l'aigua, / i l'aigua corrent d'anguiles. / Si jo, grill de camp, el mar / arribava a ésser un dia, / tendràs, verda aigua caiguda, / verticalitat d'espiga.»

Aquí, a Cala Figuera, amb remor de mar i versos, deixam clavats el nostre bastó de caminant i ens disposam, ai las!, a fer front a la nostra rutina quotidiana.

Mallorca recupera la veu
la veu de **Mallorca**

laveudemallorca.cat

cinè

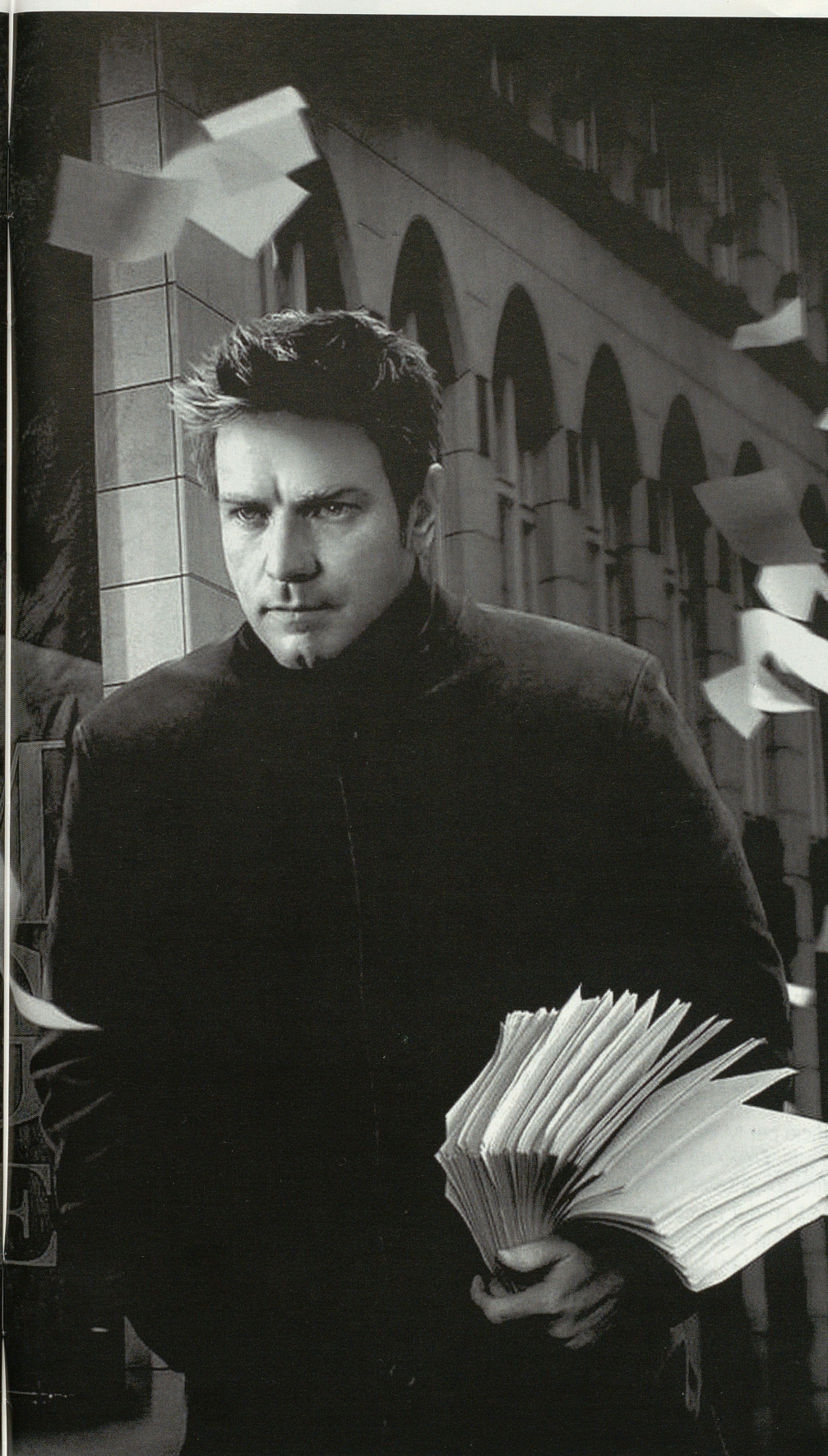
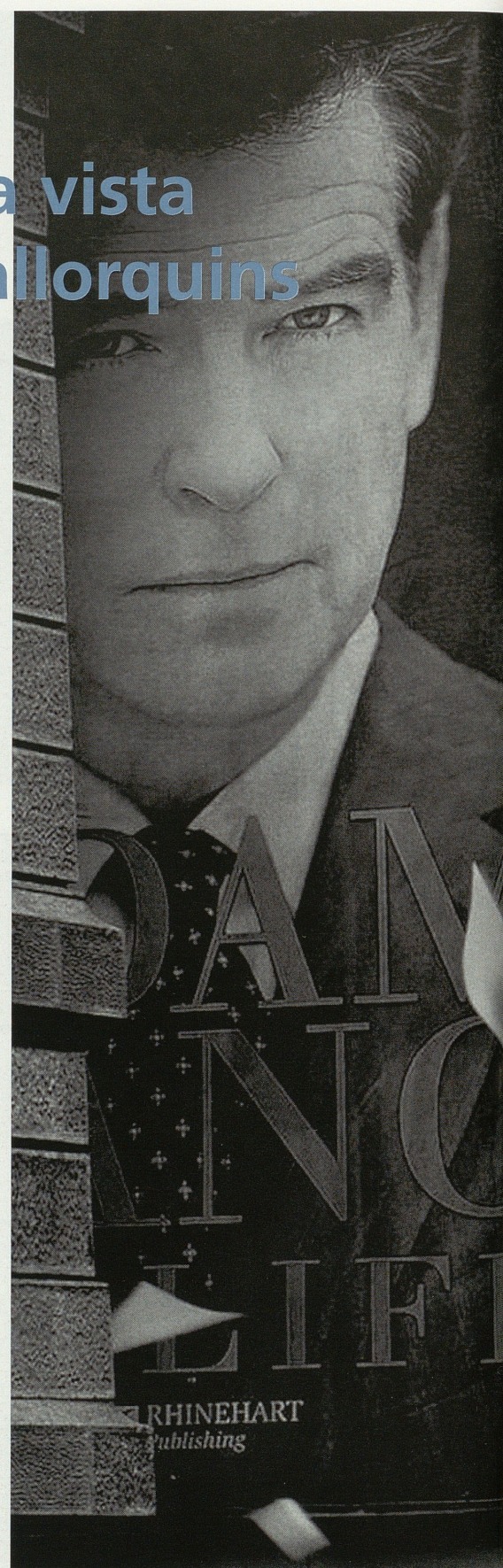
t e n d é n c i e s

La cartellera vista amb ulls mallorquins

TEXT: MATÍAS VALLÉS

El món és província i Mallorca és cosmopolita. Aquest contrast es tradueix en conflictes periòdics, davant la impermeabilitat insular a contagiar-se de les pompes universals. La majoria de geographies es barallen per haver-se fet amb les celebritats —aquí va menjar Hemingway, aquí Ava Gardner va jeure amb un altre torero. A les Balears ocorre tot el contrari, i les icones del moment han d'incloure en el seu currículum un contacte obligatori amb alguna de les illes. Gràcies a aquest poder tangencial, podem embarcar-nos en el curiós joc de repassar la cartellera amb un deteniment especial, localitzant les estrelles vinculades a aquest racó de la Mediterrània. Després ens sorprendrem que, amb aquest palmarès, escassegen les pel·lícules de certa solidesa rodades a la regió.

Comencem per Pierce Brosnan, el qual hem vist recentment com el primer ministre iracund de *The ghost writer* i com l'advocat iracund de *Remember me*. En canvi, va malgastar placidesa quan va aterrar en un avió privat a Mallorca el 1999. Acompanyat de la seva esposa i del seu fill Dylan Thomas —mostra de la seva curiositat intel-

[cinèfàgia]

lectual—, va reservar deu habitacions a La Residencia de Deià i va llogar un iot per fer un creuer curt. Quan l'expedició s'aproximava al Port d'Andratx, i davant la impossibilitat de trobar un amarrament, el capità del vaixell va anunciar: «Duc a bord James Bond». El reclam va funcionar. L'agent 007 va seguir la pista de Robert Graves a Mallorca, i es va estendre el rumor que havia adquirit uns terrenys per construir-s'hi una casa. De fet, durant anys es va comentar que un dels esquelets de formigó a la serra de Tramuntana era la mansió dels Brosnan.

El director de *The ghost writer*, sense anar més lluny, té una vinculació balear tan estreta que Roman Polanski és un dels primers noms que vénen al cap en un repàs del santoral eivissenc. Podria dir-se que el cineasta polonès tanca el bucle que s'obre amb Orson Welles, fascinat també per la més gran de les Pitiüses. Durant els llargs anys en què residí a Eivissa, el director de *Chinatown* no va ser mai incomodat pels seus abusos a una menor en els anys setanta. La seva detenció es va produir a la calvinista Suïssa.

Gwyneth Paltrow és una actriu difícil fora de la pantalla, que ha arribat a enfrontar-se amb els fotògrafs que cercaven immortalitzar-la —sense assetjar-la— a port de Portals. L'actriu britànica d'impecable castellà era hoste del dissenyador Valentino al seu iot *T M Blue*, però la seva vinculació amb Mallorca té altres vèrtexs, que portam a col·lació aprofitant el seu paper a *Two lovers*, considerada una de les sorpreses fosques de la temporada. La protagonista d'aquesta producció és amiga de Rosario Nadal, la mallorquina que s'ha forjat una carrera en els ambients artístics londinencs. De fet, es va arribar a comentar que la rubicunda anglesa va figurar entre les candidates a princesa d'Astúries, encara que ofereix més glamur el seu emparellament amb el líder de Coldplay.

Io sono l'amore aspira a la categoria de refundació del cinema viscontiniano. La pel·lícula gira entorn de la figura de Tilda Swinton, però Marisa Berenson interpreta la seva sogra en la pantalla –a pesar que la diferència d'edat entre ambdues és de dotze anys– i li roba totes les escenes que comparteixen. La néta de la dissenyadora Elsa Schiaparelli també és habitual de Mallorca, on ha participat en actes benèfics o s'ha limitat a descansar a la casa de Cristina Macaya, l'amfitriona per excel·lència de les celebritats de pas. La seva presència a la pel·lícula esmentada era indispensable, no en va havia treballat amb el Visconti original a *Mort a Venècia*. Per no parlar de Kubrick.

Els grans cineastes també deceben granment, i així passa amb Martin Scorsese a *Shutter Island*. El responsable psiquiàtric d'aquesta llòbrega institució és Ben

Kingsley, que no es curarà mai de *Gandhi* ni d'haver rodat amb Penélope Cruz. Com tants altres, també l'actor de veu arenosa va refugiar la seva soledat als penya-segats de la costa nord, amb base al ja esmentat hotel de Deià.

La presència de Matthew Vaughn a Mallorca només despertarà l'atenció dels més cinèfils. La situació canvia en particularitzar la seva condició d'espòs de Claudia Schiffer, que li ha contagiats una afició per Mallorca que la maniquí gaudeix des de molt joveneta. El director britànic ha adquirit notorietat en dur a la pantalla *Kick-Ass*, quasi un al·legat en pro de la violència infantil. Per evidenciar la seva fascinació amb la mateixa contundència de Javier Bardem, en una escena de la pel·lícula apareix una tanca publicitària enorme en què hi ha reclinada la model alemanya, la carrera cinematogràfica de la qual serà millor no comentar.

En fi, quan vegeu Cameron Diaz i Tom Cruise a l'absurda *Knight and day*, recordeu que ambdós han gaudit de vacances a Mallorca. Per separat i, en el cas del protagonista de *Missió: impossible*, en companyia de Nicole Kidman. Steven Spielberg i Tom Hanks hi són també habituals, però els eximim per no disposar de pel·lícula en cartellera. Una altra implicació per partida doble es produeix a *El retrat de Dorian Gray*. Entre els seus protagonistes, Colin Firth –la meitat seriosa de Hugh Grant– va fer una aposta tan decidida per Mallorca que va gaudir de la seva lluna de mel a Alcúdia, i es desfeia en elogis cap a l'illa quan va coincidir en un rodatge amb un actor autòcton, Simó Andreu. En l'adaptació del clàssic d'Oscar Wilde també intervé Rebecca Hall, filla de l'il·lustríssim director d'escena Peter Hall, que va visitar Formentor amb la seva esposa del moment, Leslie Caron.

Convocatòria 2010

premis mallorca

de creació
literària

Els Premis Mallorca, instituïts pel Consell de Mallorca, tenen les modalitats següents:

- ☐ Premi Mallorca de **Narrativa**, dotat amb **70.000 euros**
- ☐ Premi Mallorca de **Poesia**, dotat amb **10.000 euros**
- ☐ Premi Mallorca de **Narrativa Juvenil**, dotat amb **10.000 euros**

El termini per a la presentació d'obres finalitza dia 19 de juliol (inclòs).

Podeu consultar les bases a la pàgina web del Consell de Mallorca

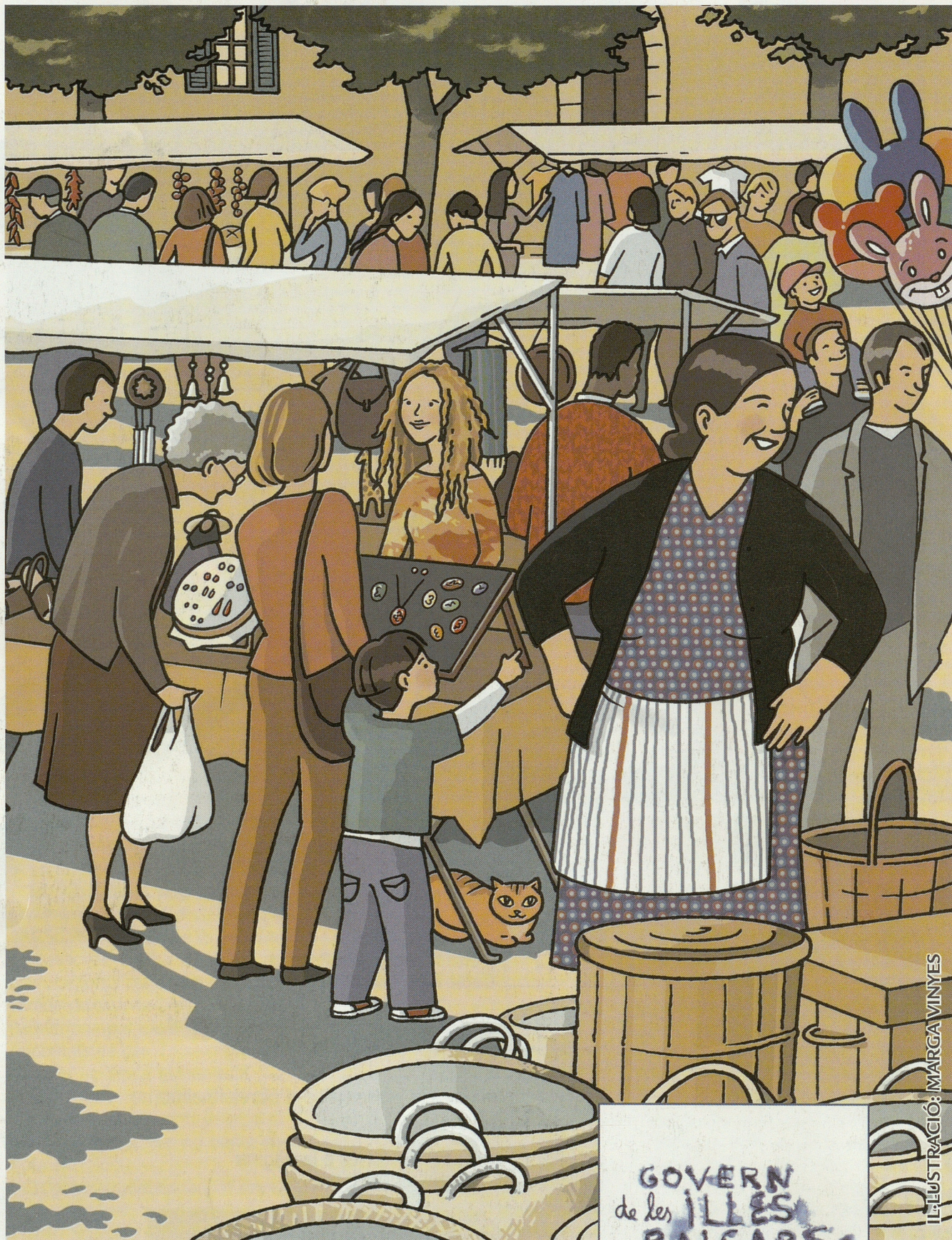
conselldemallorca.net

S

la Sibil·la

CANDIDATA A
PATRIMONI
DE LA HUMANITAT
PER LA UNESCO

EL PRODUCTE LOCAL, AL MERCAT LOCAL

GOVERN
de les ILLES
BALEARS

www.illesbalears.cat

IL·LUSTRACIÓ: MARGA VINYES